

LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS MINISTERIJA

2025 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

2026 m. d.
Vilnius

VADOVO PRANEŠIMAS

2025 m. Energetikos ministerijos veiklos apžvalga

Mūsų strateginiai tikslai išlieka nuoseklūs – stiprinti Lietuvos energetinę nepriklausomybę, didinti vietos elektros energijos gamybą, užtikrinti sistemos saugumą ir patikimumą bei kurti vartotojui palankią energetikos aplinką.

Visų pirma, 2025 m. įeis į istoriją, kai Lietuva kartu su Latvija ir Estija per Lenkiją galutinai įgyvendino strateginį tikslą – sinchronizavosi su kontinentinės Europos elektros tinklais. Šis žingsnis galutinai nutraukė 65 metus trukusią priklausomybę nuo rytų elektros sistemų ir sustiprino mūsų šalies bei viso regiono energetinį saugumą. Iš viso Lietuvoje buvo įgyvendinta 20 sinchronizacijos projektų, o kartu su Latvija, Estija ir Lenkija – daugiau nei 40. Sinchronizacija sudaro sąlygas savarankiškai valdyti elektros energetikos sistemą, užtikrinti stabilų dažnio reguliavimą ir glaudžiau integruotis į Europos energetinę erdvę.

Kartu su šiuo istoriniu pasiekimu nuosekliai stiprinome ir energetikos sistemos atsparumą. Atsižvelgiant į pasikeitusią geopolitinę situaciją ir nuo 2022 m. tebesitęsiančią rusijos karinę agresiją prieš Ukrainą, tapo itin svarbu stiprinti Lietuvos strateginių energetikos infrastruktūros objektų apsaugą. Patikima energetikos objektų apsauga yra esminė sąlyga siekiant užtikrinti nepertraukiamą elektros energijos tiekimą, visuomenės saugumą ir nacionalinio saugumo interesus. 2025 m. Lietuva padarė reikšmingą pažangą energetinės infrastruktūros atsparumo stiprinimo srityje, pradėtos ir tęsiamos investicijos į bepiločių orlaivių aptikimo bei neutralizavimo sprendimus, elektronines ir fizines apsaugos priemones, kritinių įrenginių apsaugines konstrukcijas, teritorijų perimetro apsaugą bei kritinių komponentų rezervų sukaupimą. Energetikos ministerijos strateginis siekis – užtikrinti, kad Lietuvos energetikos sistema būtų patikimai apsaugota ir atspari sparčiai kintančiai saugumo aplinkai.

2025 m. Energetikos ministerijos iniciatyva priimti sprendimai 3 kartus spartinti elektros energijos skirstomojo tinklo modernizavimą, keičiant oro linijas požeminiais kabeliais, leis užtikrinti stabilesnį elektros tiekimą šimtams tūkstančių vartotojų ir didinti sistemos atsparumą ekstremaliomis sąlygomis. Jau 2025 m., įgyvendinant oro linijų kabeliavimo projektus, po žeme nutiesta 367 kilometrai linijų ir tai užtikrins elektros energijos tiekimo patikimumą 70 tūkst. klientų būsimų audrų ar kitų ekstremalių gamtos reiškinių metu.

2025 m. pasižymėjo ir reikšmingu atsinaujinančios energetikos proveržiu. Sparčiai augo saulės ir vėjo elektrinių įrengtoji galia, didėjo gaminančių vartotojų skaičius, o Lietuva tapo viena sparčiausiai saulės energetiką plečiančių šalių regione, lenkdama kitas Baltijos šalis, Lenkiją ir Vokietiją. Per metus bendra saulės ir vėjo elektrinių galia išaugo 43 proc. ir pasiekė 5 455 MW. Vien per 2025 m. įrengta daugiau nei 900 MW saulės elektrinių ir 730 MW vėjo elektrinių, o gaminančių vartotojų skaičius išaugo apie 46 tūkst. ir metų pabaigoje siekė beveik 173 tūkst. Nuoseklus gyventojų ir verslo skatinimas tapo svarbiu šio augimo varikliu, sudarydami galimybes plačiau įsitraukti į elektros energijos gamybą ir stiprinti visos sistemos lankstumą.

Ne mažiau svarbus dėmesys skirtas vartotojams. Siekėme, kad energetikos pokyčiai būtų juntami ne tik strateginiu lygmeniu, bet ir kiekvieno gyventojų kasdienybėje. 2025 m. Energetikos ministerija nuosekliai dirbo tam, kad elektros energija būtų prieinama ir įperkama jautriausioms visuomenės grupėms. Priimti sprendimai, kad pažeidžiami ir smulkūs elektros energijos vartotojai galėtų naudotis visuomeniniu tiekimu iki 2030 m., o pažeidžiamiesiems vartotojams užtikrinta mažesnė elektros energijos kaina. Taip pat priimti sprendimai dėl aiškesnio informacijos pateikimo elektros energijos sąskaitose, kurie padeda gyventojams geriau suprasti savo išlaidas ir sudaro sąlygas priimti informuotus sprendimus.

2025 m. parodė, kad kryptingi sprendimai, nuoseklus darbas ir bendradarbiavimas su partneriais leidžia pasiekti reikšmingų pokyčių visam regionui. Tai dar vienas įrodymas, kad kartu galime kurti saugią, atsparią ir konkurencingą Lietuvos energetikos ateitį.

Energetikos ministras Žygimantas Vaičiūnas

I SKYRIUS STRATEGINIŲ IR VEIKLOS TIKSLŲ ĮGYVENDINIMAS

Lietuvos Respublikos energetikos ministerija veikia energetikos valstybės veiklos srityje.

Energetikos ministerija, vykdydama pavestąsias funkcijas, prisideda prie 2021-2030 metų Nacionalinio pažangos plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. rugsėjo 9 d. nutarimu Nr. 998 „Dėl 2021–2030 metų Nacionalinio pažangos plano patvirtinimo“, tikslų įgyvendinimo:

1 lentelė. Strateginio ir (arba) veiklos tikslo poveikio rodikliai

Poveikio rodiklis (matavimo vienetai)	Pradinė poveikio rodiklio reikšmė (metai)	Faktinės poveikio rodiklio reikšmės			Siektina poveikio rodiklio reikšmė (2025 metai)	Nacionaliniame pažangos plane nustatytos siektinos poveikio rodiklio reikšmės
		2023 metai	2024 metai	2025 metai		2030 m.
1	2	3	4	5	6	7
NPP-06 Užtikrinti gerą aplinkos	-	-	-	-	-	-

Poveikio rodiklis (matavimo vienetai)	Pradinė poveikio rodiklio reikšmė (metai)	Faktinės poveikio rodiklio reikšmės			Siektina poveikio rodiklio reikšmė (2025 metai)	Nacionaliniame pažangos plane nustatytos siektinos poveikio rodiklio reikšmės
		2023 metai	2024 metai	2025 metai		2030 m.
1	2	3	4	5	6	7
kokybę ir gamtos išteklių naudojimo darną, saugoti biologinę įvairovę, švelninti Lietuvos poveikį klimato kaitai ir didinti atsparumą jos poveikiui						
6.5. Atsinaujinančių energijos išteklių dalis nuo bendro galutinio energijos suvartojimo (proc.)	25,471 (2019)	32,23	35,41	*	Didėjimas	Didėjimas
6.6. Iš atsinaujinančių energijos išteklių pagamintos elektros energijos dalis nuo bendros elektros energijos gamybos (proc.)	-	67,6	69,8	68,1	Didėjimas	Didėjimas
6.7. Elektros energijos bendroji gamyba (TWh)	-	5,66	7,76	9,72	Didėjimas	Didėjimas
6.8. Elektros energijos galutinis suvartojimas (TWh)	-	10,95	11,50	11,73	Didėjimas	Didėjimas
11 Užtikrinti strateginių tikslų ir uždavinių įgyvendinimą, kurie numatyti strateginio planavimo dokumentuose	-	-	-	-	-	-
Laiku įgyvendintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano veiksmų dalis (procentai)	100 (2020)	100	100	100	100	-

*oficialiame statistikos portale rodikliai bus paskelbti 2026 m. II pusr.

II SKYRIUS PROGRAMŲ ĮGYVENDINIMAS

Energetikos ministerija vykdo tris programas (*Nacionalinių energetikos politikos strateginių vystymosi krypčių, tikslų ir uždavinių įgyvendinimo programa; Branduolinės energetikos objektų eksploatavimo nutraukimo ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo programa; Energetikos ministerijos valdymo programa*), kurios skirtos Energetikos ministerijos veiklos prioritetams įgyvendinti.

Programos pasirinktos siekiant užtikrinti sėkmingą Energetikos ministerijos misijos vykdymą efektyviai naudojant šiame strateginiame veiklos plane numatomus finansinius,

materialinius ir žmogiškuosius išteklius, galimybę vertinti pasiektus rezultatus ir laiku imtis reikalingų priemonių Energetikos ministerijos darbuotojų gebėjimams stiprinti.

2004 metais tapusi ES nare, Lietuva įsijungė į vieningą ES sistemą, tapdama bendros ES ekonominės rinkos dalimi, tačiau tuo metu energetiniame kontekste sąlygos beveik nepakito, kadangi sistemiškai ir infrastruktūriškai Lietuva liko susieta su Rusijos energetine sistema. 2009 m. gruodžio 31 d. galutinai sustabdžius Ignalinos AE 2-ąją bloką ligtolinė Lietuvos energetikos sektoriaus priklausomybė nuo vienintelio išorinio energijos išteklių tiekėjo (Rusijos) dar labiau sustiprėjo. Lietuva neturėjo energetinių jungčių su ES kontinentine dalimi ir visos gamtinės dujos ir didžioji dalis elektros energijos buvo perkamos iš vienintelio monopolistinio tiekėjo.

Tačiau tuo pat metu Lietuva pradėjo įgyvendinti regioninės svarbos infrastruktūrinius energetikos projektus, skirtus sujungti Lietuvos ir ES energetines sistemas, įgyvendino Trečio energetikos paketo reikalavimus energetikos rinkai ir konkurenciniams rinkos dalyvių santykiams sukurti. Per pastarąjį dešimtmetį vykdant nuoseklią energetinio saugumo politiką Lietuva sugebėjo išsivaduoti iš iki tol buvusios beveik absoliučios energijos išteklių tiekimo priklausomybės nuo Rusijos. Įgyvendinant NENS suformuotus tikslus buvo diversifikuoti energijos ir energijos išteklių tiekimo šaltiniai, kuomet 2014 m. pradėjo veikti Klaipėdos suskystintų gamtinių dujų (toliau – SGD) terminalas, 2015 ir 2016 m. pradėtos eksploatuoti elektros energijos jungtys su Lenkija (LitPol Link) ir Švedija (NordBalt), 2021 m. užbaigta Lietuvos-Lenkijos dujų jungties (GIPL) statyba Lietuvoje, o visas dujotiekis pradėjo veikti 2022 m. gegužės 1 d. Visa ši infrastruktūra leidžia Lietuvai užsitikrinti energijos išteklių tiekimą iš alternatyvių šaltinių, todėl visiškas elektros, dujų ir naftos importo iš Rusijos atsisakymas neturi neigiamo poveikio Lietuvos energetikos sektoriui ir energijos tiekimo saugumui.

Įgyvendinant elektros sinchronizacijos projektą buvo užbaigtas pasirengimas sinchroniniam susijungimui su kontinentinės Europos tinklais. Atitinkamai 2025 m. vasario 8 d. 09:09 val. Baltijos šalių elektros energetikos sistemos galutinai atsijungė nuo IPS/UPS sistemos ir pradėjo veikti izoliuotu režimu, kurio metu buvo atlikti izoliuoto darbo bandymai, o 2025 m. vasario 9 d. 14:05 val. Baltijos šalių elektros energetikos sistemos sėkmingai pradėjo veikti nuolatinio sinchroninio režimu su kontinentinės Europos tinklais. Toliau bus tęsiamos likusios sinchronizacijos projekto veiklos, įskaitant antrosios Lietuvos ir Lenkijos elektros perdavimo jungties “Harmony Link” įgyvendinimą.

Svarbu tęsti pradėtas veiklas, tinkamai išnaudoti strateginę reikšmę turinčių projektų potencialą – integruotis į ES energetines sistemas bei skatinti darnią, konkurencingą ir efektyvią energetikos sektoriaus plėtrą: daugiau naudojant vietinių ir atsinaujinančių išteklių, didinant konkurencingus vietinius energijos generavimo pajėgumus bei diversifikuojant energijos išteklių, kurių negalima pakeisti vietiniais, importą.

Pastarųjų metų geopolitiniai įvykiai, ypač Rusijos karas prieš Ukrainą, atskleidė Europos energetinės infrastruktūros pažeidžiamumą. Vamzdynai, dujų terminalai, elektros gamybos ir tiekimo infrastruktūra tapo strateginiais taikiniais, o jų apsauga – neatsiejama nuo ES energetinio saugumo ir konkurencingumo.

Atsakant į šiuos iššūkius kartu su Latvija, Estija ir Lenkija energetikos srityje Lietuva inicijavo bendrą pažangų energetinės infrastruktūros apsaugos modelio sukūrimą (angl. *Flagship Model of Excellence*), grindžiamą keturiais pagrindiniais veiksmiais: atgrasymas – priešišku veikėju prevencija; aptikimas – grėsmių identifikavimas; apsauga – fizinis objektų atsparumo sustiprinimas; atkūrimas – greitas pažeistos infrastruktūros atstatymas. Įgyvendinant šią iniciatyvą Baltijos šaly ir Lenkija veikia koordinuotai, jau yra investuojama į konkrečias atsparumo priemones: elektronines jūrinės infrastruktūros apsaugos sistemas; bepiločių orlaivių aptikimo ir neutralizavimo sistemas; elektronines apsaugos sistemas; kritinių įrenginių apsaugines konstrukcijas ir teritorijų perimetro apsaugą; kritinių komponentų rezervų sukupimą.

Siekiant užtikrinti pakankamą ir ilgalaikį finansavimą, kartu su Latvijos, Estijos ir Lenkijos palaikymu Europos Komisijai aktyviai siūlome sukurti atskirą finansavimo ramstį (angl. *Power Protection Vehicle*) ES daugiametėje 2028–2034 m. finansinėje programoje (MFF). Siekiame, kad šis ramstis būtų integruotas į Europos infrastruktūros tinklų priemonės („Connecting Europe Facility – Energy“) struktūrą, dedikuojant atskirą biudžeto eilutę atsparumo priemonių finansavimui, taip pat galimybes finansuoti atsparumo priemones įtraukti ir į būsimą Europos konkurencingumo fondą. Jau 2025 m. Europos Komisija papildomai skyrė 113 mln. eurų finansavimą iš CEF sinchronizacijos kritinės infrastruktūros atsparumo projektams, kuriuos įgyvendina Lietuvos, Estijos, Latvijos ir Lenkijos perdavimo sistemos operatorės. Projektams skirtas maksimalus galimas 50 proc. finansavimo intensyvumas nuo tinkamų finansuoti lėšų. Parama projektams Lietuvoje siekia 22 mln. eurų.

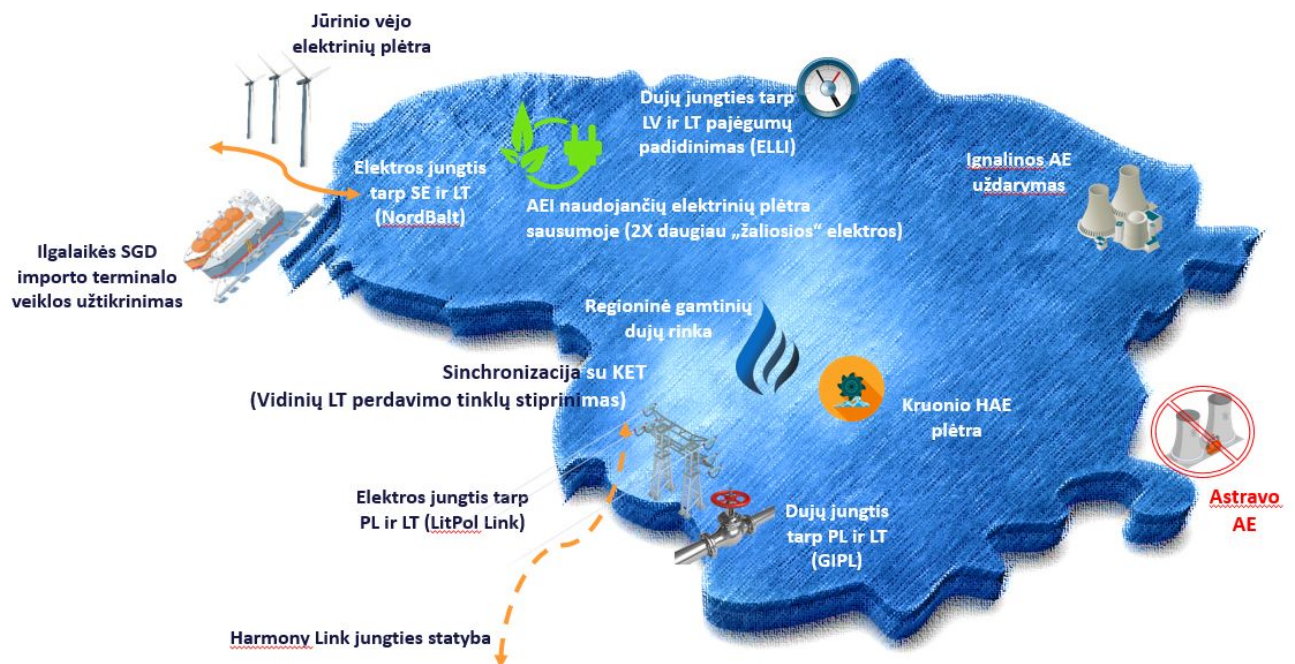
Kritinės infrastruktūros apsauga ir atsparumas šiandien jau nebe pasirinkimas, o būtinybė. Tik koordinuotos, iš anksto tam tikslui suplanuotos investicijos gali apsaugoti Europą nuo dar didesnių nuostolių ateityje.

2025 m. Energetikos ministerijos iniciatyva Vyriausybė pritarė sprendimui tris kartus paspartinti elektros energijos tinklo kabeliavimą. Iki 2028 m. miškingose vietovėse iš viso bus pakeista 2 tūkst. kilometrų oro linijų požeminiais kabeliais. Šis sprendimas taip pat yra kryptingas valstybės atsakas į aštrėjančias rizikas, kurias kelia, klimato kaitos veiksniai, augantis kritinės energetikos infrastruktūros apkrovimas ir hibridinės grėsmės. Investuojant į oro linijų keitimą kabelinėmis, bus padidintas tinklo patikimumas, tiekimo saugumas ir sustiprintas visos energetikos sistemos atsparumas.

Bendra darbų vertė siekia 160 mln. eurų, iš kurių dalis bus finansuojama pagal ESO investicinį planą, likusi dalis būtų finansuojama iš ES fondų investicijų ir Klimato kaitos programos lėšų. Šie skirtingi finansavimo šaltiniai užtikrins optimalų ESO finansinį indėlį, neperkeliant papildomos finansinės naštos elektros energijos vartotojams.

2025 m., įgyvendinant kabeliavimo projektus, požeminiais kabeliais pakeista 367 kilometrai oro linijų – tai užtikrins elektros energijos tiekimo patikimumą 70 tūkst. klientų. Iš viso 2026 m. ESO planuoja miškingose vietovėse po žeme perkelti papildomus 700 kilometrų 10 kV įtampos oro linijų.

1 paveikslas. Strateginiai energetikos projektai

Vykdoma Branduolinės energetikos objektų eksploatavimo nutraukimo ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo plėtros programa įgyvendina Stojimo į Europos Sąjungą sutarties protokole Nr. 4 „Dėl Ignalinos atominės elektrinės Lietuvoje“ numatytus įsipareigojimus bei prisideda prie 2021-2030 m. nacionalinio pažangos plano 6.9 uždavinio „Saugiai nutraukti branduolinės energetikos objektų eksploatavimą ir sutvarkyti radioaktyvias atliekas“ įgyvendinimo.

2025 m. pabaigoje VĮ Ignalinos AE turėjo VATESI išduotas licencijas šioms licencijuojamoms veikloms: vykdyti Ignalinos AE energijos blokų ir senesnių radioaktyviųjų atliekų tvarkymo įrenginių eksploatavimo nutraukimo veiklą, Ignalinos AE panaudoto branduolinio kuro sausojo tipo tarpinio saugojimo saugyklos eksploatavimas, Ignalinos AE sucementuotų skystųjų radioaktyviųjų atliekų saugyklos eksploatavimas, Ignalinos AE labai mažo aktyvumo radioaktyviųjų atliekų saugyklos (projektas B19-1) eksploatavimas, Ignalinos AE panaudoto branduolinio kuro saugyklos (projektas B1) eksploatavimas, Ignalinos AE labai mažo aktyvumo radioaktyviųjų atliekų atliekyno (projektas B19-2) statyba ir eksploatavimas, mažo ir vidutinio aktyvumo trumpaamžių radioaktyviųjų atliekų paviršinio atliekyno (projektas B25) statyba ir eksploatavimas, kietųjų radioaktyviųjų atliekų išėmimo ir pradinio apdoravimo įrenginio (B2 projektas) eksploatavimas, kietųjų radioaktyviųjų atliekų tvarkymo įrenginio ir radioaktyviųjų atliekų saugyklos (projekto B3/4) eksploatavimas, abiejų energijos blokų įrenginių garo būgnų-separatorių išmontavimo ir dezaktyvavimo darbams.

2025 m. VĮ Ignalinos AE neįvyko nei vieno incidento, klasifikuojamo pagal tarptautinę branduolinių įvykių skalę kaip pirmo ir aukštesnio lygio, suminė personalinė apšvitės dozė vienam darbuotojui neviršijo nustatytos 18 mSv ribos, radioaktyviųjų medžiagų išmetimai į orą ir vandenį buvo žymiai mažesni už leidžiamas normas.

VATESI licencijos ir leidimai išduodami asmenims, turintiems pakankamus technologinius, finansinius, vadybos sistemas, žmogiškuosius, avarinės parengties, fizinės saugos, branduolinių medžiagų saugaus laikymo ir vežimo, jų apskaitos ir kontrolės, atitinkančios Tarptautinės atominės energijos agentūros (toliau – TATENA) ir Euratomo garantijų įgyvendinimo nuostatas, pajėgumus, leidžiančius tinkamai vykdyti licencijuojamos ar leidimais reguliuojamos veiklos sąlygas ir užtikrinti branduolinę saugą. Galiojančios VĮ Ignalinos AE licencijos veiklai su branduolinės energetikos objektais užtikrina tinkamą žmonių ir aplinkos apsaugą nuo žalingo jonizuojančiosios spinduliuotės poveikio.

Galimos branduolinės energetikos (saugių MBR) panaudojimo galimybių įvertinimas.

Įgyvendinant NENS tikslą įvertinti 4 kartos mažųjų branduolinių reaktorių (toliau - MBR) plėtros galimybes Lietuvoje ir NEKSVP numatytą priemonę VR14-P „Branduolinės energetikos plėtros galimybių įvertinimas ir preliminarus verslo modelio branduolinės elektrinės su 4 kartos MBR parengimas“ Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2025 m. liepos 2 d. pasitarimo protokoliniu sprendimu pavedė Energetikos ministerijai sudaryti darbo grupę dėl branduolinės energetikos plėtros galimybių Lietuvoje įvertinimo ir pritarė, kad į jos veiklą būtų įtrauktos atsakingos valstybinės institucijos, mokslo įstaigos ir energetikos įmonės. Darbo grupė turės parengti ir pateikti Lietuvos Respublikos Vyriausybei Branduolinės energetikos plėtros galimybių Lietuvoje įvertinimo ataskaitą.

2025 m. liepos mėnesį VĮ Ignalinos AE ir Europos branduolinės energetikos bendrovė „newcleo“ pasirašė bendradarbiavimo memorandumą, kuriuo numatoma glaudžiai bendradarbiauti analizuojant pažangios greitojo reaktoriaus technologijos taikymo galimybes Lietuvoje. Numatyta, kad 2026 m. liepos mėnesį bus užbaigta studija dėl pažangios greitųjų neutronų reaktoriaus technologijos taikymo galimybių Lietuvoje ir priimtas sprendimas, suderinus su Energetikos ministerija, dėl tolimesnio bendradarbiavimo tarp bendrovių.

2024 m. lapkričio 26 d. pasirašyto Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Jungtinių Amerikos Valstijų Vyriausybės susitarimo, kuriuo siekiama palengvinti bendradarbiavimą įgyvendinant civilinę branduolinę programą Lietuvos Respublikoje, apimtyje, JAV Idaho

nacionalinės laboratorijos atstovai per 2025 metus parengė MBR technologijų vertinimo ataskaitą. Remiantis ataskaitos rezultatais 2026 metais bus plėtojamas tolimesnis bendradarbiavimas su JAV MBR technologijų vystytojais ir JAV Energetikos departamentu.

2 lentelė. Valstybės veiklos srityse įgyvendinamos programos, pažangos ir tęstinės veiklos uždaviniai, jų asignavimai ir kitos lėšos bei poveikio rodikliai

Valstybės veiklos srities, programos, pažangos arba tęstinės veiklos uždavinio, poveikio rodiklio kodas	Valstybės veiklos srities, programos, pažangos arba tęstinės veiklos uždavinio, poveikio rodiklio pavadinimas	Asignavimai ir kitos lėšos (tūkst. Eur)				Poveikio rodiklių reikšmės						
		Planas (įskaitant patikslinimus)	Vykdymas	Plano įvykdymo proc.	Vykdymas nuo pažangos uždavinio įgyvendinimo pradžios	Faktinė poveikio rodiklio reikšmė		Siektina poveikio rodiklio reikšmė	Faktinė poveikio rodiklio reikšmė	Poveikio rodiklio pasiekimo proc.	Siektina poveikio rodiklio reikšmė	
						2023 metais	2024 metais				2025 metais	2025 metais
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
03	ENERGETIKOS VALSTYBĖS VEIKLOS SRITIS	783 002,8	479 525,3	61,2								
03-001	Nacionalinių energetikos politikos strateginių vystymosi krypčių, tikslų ir uždavinių įgyvendinimo programa	661 308,8	378 310,2	57,2								
03-001-01-13 (P)	Uždavinys: Didinti energetikos sektoriaus konkurencingumą	12 057,1	7 882,6	65,4								
E-03-001-01-13-01	Pagamintas žaliajo vandenilio kiekis, t					-	-	0	0	-	0	3000 ¹
03-001-05-01 (P)	Uždavinys: Integruoti Lietuvos gamtinių dujų rinką į bendrą ES dujų rinką	300,0	0	0								

¹Sėkmingai įgyvendinus AB „Orlen Lietuva“ 20 MW elektrolizės projektą, kuriame pagamintas vandenilis būtų naudojamas naftos perdirbimo gamyklos technologiniuose procesuose gaminant naftos degalus, bei AB „Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcija“ ir AB „Miesto Gijos“ vykdomus žaliajo vandenilio gamybos projektus, kurie orientuoti į vandenilio panaudojimą transporto sektorių, per metus galėtų būti pagaminama apie 3000 tonų vandenilio.

E-03-001-05-01-02	Gamtinių dujų importo kelių diversifikavimo (IRD) indeksas (HHI)					3 420	3 420	3 420	3420	100	3 420	3 420
03-001-05-02 (P)	Uždavinys: Sujungti Lietuvos elektros energetikos sistemą su kontinentinės Europos elektros energetikos sistema darbui sinchroniniu režimu	60 469,0	2 642,1	100,0	4,4							
E-03-001-05-02-01	Energetinės priklausomybės indeksas, procentai					-	-	67	*	*	67	
03-001-06-03 (P)	Uždavinys: Užtikrinti Lietuvos elektros energijos rinkos ir elektros energetikos sistemos adekvatumą, didinti vidaus energijos gamybos ir bendrojo galutinio energijos vartojimo AEI dalį bei diegti taršos mažinimo priemonės energetikos sektoriuje	511 937,5	305 174,2	59,6								
E-03-001-06-03-01	Atsinaujinančiųjų energijos išteklių dalis palyginti su bendroju energijos suvartojimo transporto sektoriuje, procentai					7,2	8,98	Didėjimas	*	*	Didėjimas *	29

*E-03-001-06-03-02	Atsinaujinančių energijos išteklių dalis nuo galutinio energijos suvartojimo šildymui ir aušinimui, procentai					54,31	52,08	Didėjimas	*	*	Didėjimas	67
E-03-001-06-03-03	Iš atsinaujinančių energijos išteklių pagamintą elektros energiją savo reikmėms vartojančių asmenų skaičius, asmenys					85 281	123 703	Didėjimas	170 155	100	Didėjimas	500 000
E-03-001-06-03-04	Elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių dalis galutiniame elektros energijos suvartojimo balanse, procentai					36,21	48,99	52,5	56,4	130	52,5	100
E-03-001-06-03-05	Atsinaujinančių energijos išteklių dalis nuo bendrojo galutinio energijos suvartojimo, procentai					32,23	35,41	39,3	*	*	39,3	
03-001-06-05 (P)	Uždavinys: Didinti viešųjų centrinės valdžios, individualių gyvenamųjų pastatų ir įmonių energijos vartojimo efektyvumą ir energijos iš atsinaujinančių išteklių juose	57 490,2	47 326,8	82,3								

	naudojimą											
E-03-001-06-05-01	Elektros energijos galutinis suvartojimas, TWh					10,95	11,5	Didėjimas	11,7	100	Didėjimas	
03-001-11-01 (T)	Uždavinys: Siekti ekonomikos skatinimo per energetikos sektoriaus priemones	700,0	433,4	61,9								
03-001-11-02 (T)	Uždavinys: Didinti energijos gamybos, energijos išteklių ir energijos vartojimo efektyvumą bei atsinaujinančių energijos išteklių naudojimą	18 355,0	14 851,1	80,9								
E-03-001-11-02-01	Atsinaujinančių energijos išteklių dalis nuo bendro galutinio energijos suvartojimo, procentai					32,23	35,41	39,3	*	127	39,3	
03-002	Branduolinės energetikos objektų eksploatavimo nutraukimo ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo programa	114 358,0	94 621,3	82,7								
03-002-06-09 (P)	Uždavinys: Įgyvendinti Ignalinos AE eksploatavimo nutraukimo ir radioaktyviųjų	114 358,0	94 621,3	82,7								

	tarptautinėse organizacijose formuojant ir įgyvendinant Lietuvos ir ES energetikos politiką											
1. Lietuvos Respublikos valstybės biudžetas, iš viso	783 002,8	479 525,3	61,2									
iš jo:												
1.1. valstybės biudžeto lėšos	357 679,0	147 366,5	41,2									
1.2. bendrojo finansavimo lėšos	19 525,0	13 661,7	70,0									
1.3. Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšos	401 772,1	314 470,5	78,3									
1.4. pajamų įmokos ir kitos pajamos	3 965,2	3 965,2	100									
2. Kiti šaltiniai, išskyrus valstybės valdomų įmonių lėšas ir valstybės kontroliuojamų viešųjų įstaigų lėšas (Europos Sąjungos finansinė parama projektams įgyvendinti ir kitos teisėtai gautos lėšos, nurodant atskirus šaltinius)	61,5	61,5	100									
3. Valstybės valdomų įmonių lėšos												
4. Valstybės kontroliuojamų viešųjų įstaigų lėšos												
Iš viso 03 valstybės veiklos sričiai (1 +2 + 3+ 4)	516 835,1	351 585,4	68,0									

*oficialiame statistikos portale rodikliai bus paskelbti 2026 m. II pusr.

**2025 m. kampanija nebuvo vykdoma, ją planuojama vykdyti kas du metus.

NACIONALINIŲ ENERGETIKOS POLITIKOS STRATEGINIŲ VYSTYMOŠI KRYPTIŲ, TIKSLŲ IR UŽDAVINIŲ ĮGYVENDINIMO PROGRAMA (03-001)

03-001-01-13 (P). Uždavins: Didinti energetikos sektoriaus konkurencingumą

2024-2025 m. Valdymo koordinavimo centro atliktame vertinime aukštu gerosios valdysenos rodikliu (A) įvertintos „EPSO-G“ grupės įmonės „Amber Grid“, „Baltpool“ „Energy cells“, „Litgrid“ ir „Tetas“, Ignalinos atominė elektrinė ir „KN Energies“. Kasmet sudaromas valstybės valdomų įmonių (VVI) gerosios valdysenos indeksas yra skirtas įvertinti ir pamatuoti, kaip kiekviena valstybės valdoma įmonė bei valstybei atstovaujanti institucija įgyvendina pagrindines gerosios valdysenos praktikas, kurios apima Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO) rekomendacijas, Nuosavybės gairių, Skaidrumo gairių ir Atrankos gairių nuostatas bei kitus VVI veiklą reglamentuojančius dokumentus ir geriausias pasaulines praktikas.

Nuo 2014 m. sėkmingai eksploatuojamas SGD laivas-saugykla „Independence“ (toliau – SGD laivas „Independence“) buvo nuomojamas iš Norvegijos kompanijos „Høegh Evi“. Tačiau 2024 m. gruodžio 6 d. SGD laivas „Independence“ buvo perduotas nuosavybės teise valdyti AB „KN Energies“ ir jis įregistruotas Lietuvos Respublikos jūrų laivų registre. SGD laivas „Independence“ ir toliau užtikrins šalies ir regiono energetinę nepriklausomybę. AB „KN Energies“ įsigydama laivą „Independence“ sudarė vieną didžiausių Lietuvos valiutos rinkoje apsidraudimo sandorių, fiksuojant valiutos kursą. Šis sprendimas leido valstybei sutaupyti 8,05 mln. Eur, palyginus su sandorio dienos kursu.

Užtikrinus 2024 metais Modernizavimo fondo finansavimą SGD terminalo elektrifikavimo projektui, 2025 m. paskelbtas kvietimas AB „KN Energies“ teikti paraišką dėl paramos gavimo, sudaryta su juo projekto finansavimo sutartis dėl 6 mln. eurų skyrimo. Įgyvendinus projektą, bus sukurta 13 MW galios elektros tiekimo infrastruktūra, užtikrinanti elektros energijos tiekimą iš krante esančių elektros tinklų į SGD laivą-saugyklą Independence. Planuojama, kad per metus vidutiniškai bus sumažinama iki 18 000 tonų CO₂.

Siekiant užtikrinti didesnę centralizuoto šilumos tiekimo sektoriaus konkurencingumą, 2025 m. Energetikos ministerijos vykdomi pokyčiai šilumos tiekimo reguliavime ir biokuro rinkoje, buvo nukreipti į teisiniu reguliavimu nustatytų perteklinių reikalavimų centralizuotame šilumos tiekime mažinimą.

Atlikta Šilumos ūkio ir Energijos išteklių rinkos įstatymų nuostatų sisteminė peržiūra, parengti ir įgyvendinti šių įstatymų pakeitimo projektai lėmė aiškesnę, lankstesnę ir skaidresnę energijos išteklių (gamtinių dujų ir biokuro), naudojamų centralizuotai tiekiamos šilumos gamyboje įsigijimo procesą, atliktais pakeitimais nustatytas aiškesnis gamtinių dujų, biokuro įsigijimo sąnaudų pripažinimo pagrįstomis procesas.

Šilumos ūkio įstatymo pakeitimu nustatytas gamtinių dujų ir biokuro įsigijimo sąnaudų pagrįstumas siejamas su kuro įsigijimu gamtinių dujų biržoje ir (ar) energijos išteklių biržoje – kuro įsigijimas gamtinių dujų biržoje ir (ar) energijos išteklių biržoje užtikrina pagrįstą kuro įsigijimo kainą, o ūkio subjektams pasirinkus kitus kuro įsigijimo būdus, turės būti užtikrinama, kad jų įsigytų gamtinių dujų ir (ar) biokuro kaina neviršytų kuro kainų, susiformavusių gamtinių dujų ir (ar) energijos išteklių biržose.

Energijos išteklių rinkos įstatymo pakeitimu atsisakyta nustatyto reikalavimo įpareigotiesiems šilumos gamintojams, kurie per metus suvartoja 50 GWh gamtinių dujų ar daugiau, gamtinių dujų biržoje per metus įsigyti ne mažiau kaip 50 proc. reikalingo gamtinių dujų kiekio, taip visiems šilumos gamintojams sudarytos vienodos sąlygos įsigyti reikalingus kiekius dujų. Šio reikalavimo atsisakymas sumažins administracinę naštą, šilumos gamintojams sudarys sąlygas lanksčiau pirkti dujas – didiesiems (įpareigotiesiems) gamintojams nereikės vertinti kokį kiekį jie privalo įsigyti biržoje bei turėti rizikos, kad šio

reikalavimo neįgyvendinus, gali būti pritaikytos Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos sankcijos. Visi šilumos gamintojai galės rinktis jiems ekonomiškesnį būdą – biržą arba dvišalius sandorius (pirkimus vykdyti pagal Įmonių, veikiančių energetikos srityje, energijos ar kuro, kurių reikia elektros ir šilumos energijai gaminti, pirkimų taisykles).

Papildomai, siekiant mažinti administracinę našą bei sudaryti geresnes sąlygas šilumos gamintojams įsigyti energijos išteklius ir jų pirkimus vykdyti paprasčiau ir efektyviau, Energetikos ministerija parengė Vyriausybės nutarimu tvirtinamų Įmonių, veikiančių energetikos srityje, energijos ar kuro, kurių reikia elektros ir šilumos energijai gaminti, pirkimų taisyklių (toliau – Pirkimų taisyklės) pakeitimus.

Vyriausybei pritarus, Pirkimų taisyklėse pakeista ir aiškiau reglamentuota dvišaliais sandoriais ne energijos išteklių biržoje įsigijamo biokuro ekonominio naudingumo sąlygos vertinimo procedūra. Užtikrintas skaidresnis prekybos biokuru procesas – nustatyta, kad rinkos dalyviai informaciją apie sudarytus tiesioginius sandorius su susijusia įmone ar su susisijusių ūkio subjektų grupe, turės deklaruoti energijos išteklių biržos duomenų valdymo sistemoje.

Vienas svarbesnių Pirkimų taisyklių pakeitimų – energijos išteklių pirkimų per CPO LT elektroninį katalogą galimybės įtvirtinimas. Nuo šiol šilumos tiekėjai ir gamintojai turės galimybę energijos išteklius (elektros energiją ir gamtines dujas) įsigyti paprasčiau ir efektyviau, be to tokia galimybė didins centralizuotai tiekiamos šilumos nepertraukiamumą ir patikimumą.

Nuo 2025 m. liepos 14 d. įsigalioja Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo pakeitimai, kuriais, įgyvendinant direktyvos ES 2018/2001 dėl atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo naujas nuostatas, įtvirtinti reikalavimai dėl pakopinio biomasės naudojimo principo – nustatyta, kad paramos schemos, skirtos miško biomasės naudojimui, turės užtikrinti miško biomasės panaudojimą, atsižvelgiant į jos didžiausią ekonominę ir aplinkosauginę pridėtinę vertę laikantis toliau nurodytų prioritetų tvarkos: a) medienos gaminiai; b) medienos gaminių naudojimo laiko pailginimas; c) pakartotinis naudojimas; d) perdirbimas; e) bioenergija ir f) šalinimas.

Įgyvendinant AEI panaudojimui šilumos ir vėsumos gamybai didinti CŠT sektoriuje bei centralizuoto šilumos, karšto vandens ir vėsumos tiekimo sistemų energijos vartojimo efektyvumą didinančioms priemonėms įgyvendinti skirtą 102 mln. eurų ES fondų finansinę paramą (kurios 37,5 mln. eurų skirta biomasės panaudojimo skatinimui, prioritetą teikiant biokurą deginančių kogeneracinių jėgainių bei didelio efektyvumo biokuro katilų su šilumos siurbliais ar talpyklom diegimui, pritaikytų deginti SM3 biokurą), 2024 m. lapkritį patvirtinta valstybės pagalbos schema, o 2025 m. sausį UAB ILTE paskelbė kvietimą šilumos tiekėjams ir nepriklausomiems šilumos gamintojams teikti paraiškas paramai gauti pagal finansinę priemonę „Paskolos šilumos tiekėjams ir gamintojams“.

Vykdant vandenilio energetikos plėtrą, pagal NENS ir Vandenilio plėtros Lietuvoje 2024–2050 m. gaires iki 2030 m. planuota, kad rinkoje bus įrengta 1300 MW elektrolizės pajėgumų, galinčių per metus pagaminti 129 tūkst. tonų žaliojo vandenilio (82 tūkst. t – amoniako gamybai, 5 tūkst. t – naftos pramonei, 33 tūkst. t – eksportui). Tačiau šių tikslų įgyvendinimas, vertinant dabartinę situaciją, yra mažai tikėtinas. Pirmiausia, Šiaurės – Baltijos šalių vandenilio dujotiekis iki 2030 m. dar nebus pastatytas, todėl nebus ir galimybės vykdyti vandenilio eksporto. Dėl to šiuo metu aktyviai nėra plėtojami ir į eksportą orientuoti didelės galios elektrolizės žaliojo vandenilio gamybai projektai. Be to, 2024 m. rudenį AB „Achema“, įvertinusi technologinius ir ekonominius iššūkius bei susijusias rizikas, atidėjo planuotą 213 MW elektrolizės projektą, nepaisant jam jau skirtos 122 mln. eurų ES paramos. Su panašiais iššūkiais susiduria ir kitų ES šalių žaliojo vandenilio projektų vystytojai.

Energetikos ministerija, vertindama esamas aplinkybes, pirmiausia siekia, kad minėtų žaliojo vandenilio tikslų įgyvendinimui, nors ir vėlesniais terminais, būtų sudėti reikalingi pagrindai – parengta palanki teisinė bazė ir paskatų sistema, užtikrintas finansavimas infrastruktūrai ir sudarytos sąlygos žaliojo vandenilio paklausai.

Šiuo metu žaliojo vandenilio plėtra Lietuvoje aktyviausiai vyksta transporto sektoriuje. 2025 metais aktyviai vystyti Vilniaus miesto savivaldybės ir Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcijos žaliojo vandenilio gamybos ir jo panaudojimo transporto tikslams projektai, kuriems Energetikos ministerija yra skyrusi daugiau nei 10 mln. eurų finansavimą pagal priemonę „*Žaliojo vandenilio gamybos pajėgumų sukūrimas transporto sektoriuje*“. Šie projektai bus užbaigti 2026 m. ir jų pagrindu bus sukurta pirmoji 4 MW žaliojo vandenilio gamybos ir jo panaudojimo transporto poreikiams infrastruktūra Lietuvoje. Papildomai daugiau nei 40 mln. eurų skirta kitiems žaliojo vandenilio projektams, iš kurių didžiausias potencialas siejamas su AB „Orlen Lietuva“ 20 MW elektrolizės projektu, kuriame pagamintas vandenilis būtų naudojamas naftos perdirbimo gamyklos technologiniuose procesuose gaminant naftos degalus.

Energetikos ministerija, siekdama kurti palankią teisinio reguliavimo aplinką žaliojo vandenilio ir išvestinių jo produktų vystymui, taip pat 2025 metais pradėjo Vandenilio įstatymo projekto rengimą, kuriuo į nacionalinę teisę bus perkeltos ES direktyvos 2024/1788² nuostatos ir kuris nustatys teisines, finansines ir organizacines sąlygas konkurencingos, ekonomiškai pagrįstos ir patikimos vandenilio rinkos Lietuvoje sukūrimui, užtikrinant tam pritaikytos vandenilio infrastruktūros vystymą ir saugų eksploatavimą. Įstatymo projektą kartu su lydinčiais teisės aktais planuojama pateikti svarstyti Vyriausybei ir Seimui 2026 m. I pusmetį.

2025 metais taip pat pradėtas pasirengimas pasiūlyti naują savanorišką dinaminį elektros perdavimo tarifą potencialiems daug elektros suvartojantiems ūkio subjektams. Dinaminio tarifo esmė – mažinti vartotojų mokamą perdavimo tinklų dedamąją, kuomet elektros kaina biržoje yra maža, ir santykinai ją didinti, kuomet elektros trūksta ir jos kaina aukšta. Tokiu būdu lankstūs didieji elektros vartotojai, ypač elektrolizės įrenginiai, dirbdami lanksčiai galėtų reikšmingai sumažinti savo produkcijos (žaliojo vandenilio) savikainą. 2025 metais buvo parengta dinaminio elektros perdavimo tarifo koncepcija ir pateikta rinkos viešosioms konsultacijoms. Iki 2026 m. vidurio planuojama koncepcijai įgyvendinti priimti atitinkamus teisės aktus, kurie įsigaliotų nuo 2027 m. pradžios.

Lietuva taip pat dalyvauja Šiaurės–Baltijos šalių vandenilio koridoriaus (Nordic-Baltic Hydrogen Corridor, NBHC) projekte, turinčiame ES bendro intereso statusą ir 2025 metais gavusiame ES finansavimą techninėms bei komercinėms galimybių studijoms atlikti. 2025 m. NBHC projekte vykdytas pasirengimas atlikti komercines ir technines galimybių studijas, kurios bus užbaigtos 2027 m. pirmąjį ketvirtį ir taps pagrindu tolimesnei projekto plėtrai. Tokios vandenilio dujotiekio infrastruktūros sukūrimas atvertų išskirtines galimybes Lietuvos gamintojams patekti į Lenkijos ir Vokietijos rinkas, kur žaliojo vandenilio paklausa bus itin didelė. Vis dėlto tai – kompleksinis, daugiašalis ir didelių investicijų pareikalaujantis infrastruktūrinis projektas, kurio įgyvendinimas, šiuo metu vertinant, tikėtinas ne anksčiau kaip 2033 m.

2025 metais Energetikos ministerijoje buvo koordinuojamos projekto „CCS Baltic Consortium“ veiklos, susijusios su CO₂ perkrovos terminalo Klaipėdoje įrengimu, už kurio įgyvendinimą yra atsakinga AB „KN Energies“. Projekto „CCS Baltic Consortium“ tikslas – sukurti pirmąjį CO₂ surinkimo ir sugaudymo vertės grandinę Baltijos šalyse, kuri leis sumažinti CO₂ emisijas iki 2,8 mln. tonų per metus. Kaip pirmasis tokio pobūdžio tarpvalstybinis projektas Baltijos šalyse, projektas sukurs CO₂ vertės grandinę tarp Lietuvos ir Latvijos, skatins gilesnę CO₂ rinkų integraciją tarp šių šalių ir padidins prieigą prie CO₂ infrastruktūros bei paskatins CO₂ rinkos konkurenciją visame regione. Iš Klaipėdos terminalo CO₂ bus transportuojamas jūra į nuolatinio geologinio saugojimo vietas Šiaurės jūroje ir (ar)

² 2024 m. birželio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2024/1788, dėl dujų iš atsinaujinančiųjų išteklių, gamtinių dujų ir vandenilio vidaus rinkų bendrųjų taisyklių.

Danijos vandenys. CO₂ perkrovos terminalas veiks atviros prieigos principu ir infrastruktūra galės naudotis kitos įmonės.

2024 metais ES Komisijos sprendimu šioms veikloms skirtas 3,02 mln. Eurų finansavimas iš ES CEF-E fondo, o 2025 m. birželį pasirašyta finansavimo sutartis tarp AB „KN Energies ir Europos klimato, infrastruktūros ir aplinkos vykdomosios įstaigos (CINEA) poveikio aplinkai tyrimams, finansinei - ekonominei analizei, front design studijai (FEED) ir kitiems darbams.

Planuojama, kad projektas pasieks iki 2,8 mln. tonų CO₂ per metus perkrovos pajėgumus, o infrastruktūra veiks atviros prieigos principu. Nuo 2035 m. planuojama surinkti apie 0,8 mln. t CO₂ per metus, o per 20 metų – daugiau nei 16 mln. t. Bendra išvengtų emisijų nauda Lietuvai sieks ~5,78 mlrd. eurų. 2025 m. balandžio – 2026 m. vasario mėn. atlikta CO₂ terminalo veiklos teisinio reguliavimo analizė, identifikuotos trūkstamo teisinio reguliavimo vietos teisinėje sistemoje. 2025 m. gruodžio mėn. projekto PCI statusas buvo atnaujintas.

Surinkto CO₂ prognozė Lietuvoje, mln. t. per metus:

	2030	2040	2050
Iškastinio kuro CO ₂ surinkimo prognozė (CO ₂ šaltinis - ES ATLPS dalyvaujančios daugiausiai išmetimų turinčios įmonės)	0,68	2,4	1,0
Biogeninės kilmės CO ₂ surinkimo prognozė (CO ₂ šaltinis – biometano gamyba, atliekų deginimas, biokuro gamyba ir/ar panaudojimas)	0,35	3,5	2,4 - 3,5

Energetikos ministerija nuo 2018 m. dalyvauja Šiaurės Ministrų Tarybos Šiaurės energetikos tyrimų agentūros ir trijų Baltijos šalių už energetiką atsakingų ministerijų energetikos tyrimų programoje. Ši programa skirta finansuoti energetikos tyrimų projektus tarp Baltijos bei tarp Baltijos ir Šiaurės šalių. Lietuvos mokslo ir tyrimų įstaigos gali lygiomis teisėmis su kitų programos partnerių įstaigomis dalyvauti programos veiklose, susijusiose su vandenilio energetika, alternatyviaisiais degalais, atsinaujinančiosios energijos gamyba ir skaitmeninimu, anglies dioksido surinkimu ir energijos kaupimo veiklose. Priklausomai nuo rezultatų, ketinama toliau aktyviai dalyvauti šioje programoje – siekti, kad per Lietuvos mokslo dalyvavimą, mokslinės veiklos ir rezultatų pavidalu būtų atsiimta bent tiek lėšų, kiek buvo investuota.

2025 m. buvo toliau vykdomi tyrimų projektai, finansuojami iš šios programos:

1. AMPROSE – Žaliojo amoniako perspektyvos tvarios energijos plėtroje (<https://www.nordicenergy.org/projects/amprose/>);
2. E-Pla2Meth – Plastiko atliekų pavertimas metanoliumi naudojant vandens garų plazmos dujų oksidaciją ir pažangią katalizinę sintezę (<https://www.nordicenergy.org/projects/e-pla2meth/>);
3. In-Charge – Apversto krūvio kristalai naujiems didelio našumo kietojo kūno elektrolitams (<https://www.nordicenergy.org/projects/in-charge/>).

Kaip vienas iš įrankių 2021-2027 m. laikotarpiu veikiančios pagrindinės ES tyrimų ir inovacijų finansavimo programos „Europos horizontas“ investicijoms įdarbinti yra ES valstybių narių sudaromos Europinės Partnerystės. Jų tikslas – pasaulinius iššūkius spręsti bei pramonės modernizavimą remti bendrais suderintais ES tyrimų ir inovacijų veiksmis. Pagrindinė energetikos srityje – „Perėjimo į švarią energiją“ europinė partnerystė, kurios tikslas yra būti transformacine Europos tyrimų ir inovacijų programa, skatinančia visų energetikos sričių pokyčius regioniniu, nacionaliniu ir pasauliniu mastu. Prie šių pokyčių prisidės pramonė, viešasis sektorius ir tyrimų bei nevyriausybinės organizacijos su tikslu, kad Europa būtų lyderė kurdama ir diegdama energetikos inovacijas, tokiu būdu tapdama

pirmuoju žemynu, nedarančiu neigiamos įtakos klimato kaitai. Šia partneryste ketinama spręsti tokius iššūkius:

- Neigiamos įtakos klimatui nedaranti, lanksti ir patikima energetikos sistema;
- Švarios energijos gamybos ir konversijos technologijų vystymas;
- Skaitmeninė transformacija;
- Energijos saugojimo sprendimai ir jų integravimas į energetikos sistemą;
- Žiedinės ekonomikos principai energetikos sistemoje;
- Teisingi ir įtraukūs energijos pokyčiai;
- Sektorių integracija.

Lietuvos mokslo tarybai (toliau – LMT) prisijungus prie „Perėjimo į švarią energiją“ europinės partnerystės investuojant nuosavas lėšas, 2025 m. buvo identifikuoti keistini ar rengtini nauji teisės aktai bei reikalingas pokyčių turinys, kuomet LMT, esant sutarimui, galėtų administruoti ir Energetikos ministerijos turimas ir likusias nepanaudotas lėšas, gautas vykdant sutartį dėl atsinaujinančių išteklių energijos kiekio statistinio energijos perdavimo tarp Lietuvos Respublikos Liuksemburgo Didžiosios Hercogystės, skiriamų mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros atsinaujinančių išteklių energetikos sektoriuje srities projektams, įgyvendinamiems Lietuvoje savarankiškai ir įgyvendinamiems kartu su kitomis valstybėmis pagal Europos Sąjungos mokslinių tyrimų ir inovacijų programoje „Europos horizontas“ numatytą Europos partnerysčių ir (ar) kitų tarptautinių mokslinių tyrimų projektų finansavimą.

2023 m. vasario 21 d. Energetikos ministro įsakymu Nr. 1-47 patvirtintos 2021–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos energetikos plėtros programos pažangos priemonės Nr. 03-001-01-13-02 „Didinti energetikos sektoriaus inžinerinės pakraipos darbuotojų skaičių“ apraše³ pažymima, jog žmogiškieji ištekliai yra svarbi energetikos inovacijų ekosistemos dalis. Pasaulio energetikos forumo analizėje žmonės įvardijami kaip esminis inovacijų elementas (angl. *people form the core of innovation*)⁴. Būtina siekti pritraukti talentus į energetikos sritį – verslą, mokslinių tyrimų centrus, viešąjį sektorių. Tik tuomet galime tikėtis proveržio energetikos inovacijų srityje.

Šiuo metu specialistus energetikos srityje rengia kelios aukštojo mokslo ir profesinio ugdymo mokyklos (žr. 3 lentelę). Tačiau svarbu atkreipti dėmesį ir į netiesiogiai su energetika susijusias specialybes bei skatinti mokinius ir studentus plačiau domėtis galimybėmis energetikos sektoriuje, skatinti pasirinkti su šia sritimi susijusias baigiamųjų darbų temas, praktikų vietas.

Siekiant užtikrinti energetikos sektoriaus žmogiškųjų išteklių poreikius, tobulinti energetikos krypties studijų kokybę, nuo 2024 m. Energetikos ministerijoje įgyvendinamos veiklos, skirtos:

- didinti stojančiųjų į energetikos studijas studentų skaičių
- gerinti studijų kokybę.
- populiarinti energetiko profesiją .

Telkiant suinteresuotas viešojo sektoriaus, mokslo ir studijų institucijas, energetikos įmones pasirašytas Tarpusavio susitarimo memorandumas, numatantis dalyvaujančių institucijų pastangas sutelkti pastangas ir išteklius skatinant bendrojo ugdymo mokyklų mokinius, STEAM centrų bendruomenę domėtis energetikos sektoriaus plėtra, energetikos srities studijomis, energetiko profesija, sudaryti sąlygas energetikos studijų studentams praktiškai susipažinti su energetikos sektoriaus įmonių veikla, technologijomis ir profesijos perspektyvomis, bendradarbiauti kuriant ir tobulinant studijų programas ir (ar) jų modulius, aktyviai įsitraukti į bendrojo ugdymo ir studijų procesą, keistis informacija, mokslinėmis žiniomis, patirtimi apie energetikos sektoriaus transformaciją, kuriamas ir diegiamas naujas technologijas, dalyvauti bendruose projektuose, organizuojamose mokslinėse konferencijose,

³ <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/fbd17c20b1f411ed8df094f359a60216>

⁴ White Paper „Accelerating Sustainable Energy Innovation.“

seminaruose ir kituose renginiuose, susijusiuose su energetikos sektoriaus transformacijos tematika.

2025 metais buvo įgyvendinamos Tarpusavio susitarimo memorandumo įgyvendinimo priemonių plano, patvirtinto 2024 m. gruodžio 11 d. Energetikos ministro įsakymu Nr. I-231, priemonės. (29 priemonės). 2024 m. spalio 1 d. energetikos sektoriaus įmonės priėmė sprendimus iki 2026 m. skirti 0,9 mln. Eur. tikslinėms stipendijoms (EPSO G – 62, KNE – 16, VŠT – 3, Ignitis grupė apie 150, viso > 200 stip.).

3 lentelė. Aukštosios ir profesinio ugdymo mokyklos, vykdančios su energetika susijusias ugdymo programas:

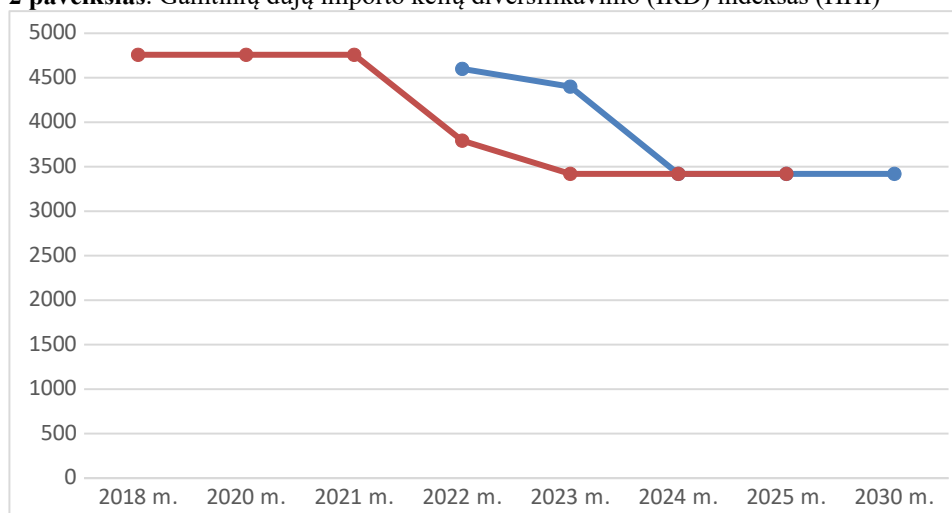
Universitetai	Kolegijos	Valstybinės profesinės mokyklos
Kauno technologijos universitetas	Kauno kolegija	Klaipėdos Pauliaus Lindenau mokymo centras
Vilniaus Gedimino Technikos universitetas	Vilniaus kolegija	Vilniaus statybininkų rengimo centras
Klaipėdos universitetas	Lietuvos inžinerijos kolegija	Vilniaus technologijų ir inžinerijos mokymo centras
Vytauto Didžiojo universitetas	Klaipėdos valstybinė kolegija	Visagino technologijos ir verslo profesinio mokymo centras
Lietuvos energetikos institutas		Alytaus profesinio rengimo centras
Vilniaus universitetas		
Lietuvos jūreivystės akademija (VilniusTech)		

03-001-05-01 (P) Uždavinys: Integruoti Lietuvos gamtinių dujų rinką į bendrą ES dujų rinką

Nuo 2024 m. sausio 1 d. pilnu pajėgumu pradėjo veikti dujotiekio jungtis tarp Latvijos ir Lietuvos. Tai leido padaryti kartu su Latvijos dujų perdavimo sistemos operatoriumi įgyvendintas jungties su Latvija pajėgumų padidinimo projektas ELLI (angl. Enhancement of Latvia-Lithuania interconnection).

ELLI – vienas paskutiniųjų Baltijos šalių regiono dujų rinkos integraciją didinančių projektų. Įgyvendinus jį pasiekta, kad dujos dideliais kiekiais teka (Latvijos pusėje dujotiekio pralaidumas abejomis kryptimis išaugo du kartus iki 130,5 GWh per parą Latvijos kryptimi ir iki 119,5 GWh per parą Lietuvos kryptimi) tarp Baltijos šalių ir Suomijos. 2022 metais Lietuvai nutraukus rusiškų dujų importą, ELLI atliko itin svarbų vaidmenį užtikrinant Latvijos dujų saugyklos užpildymą, kai tam buvo palankios rinkos sąlygos.

Klaipėdos SGD terminalas ir pastaruoju metu įgyvendinti GIPL ir ELLI jungčių projektai iš esmės padidino dujų tiekimo saugumą regione, pagerino Baltijos regiono šalių dujų rinkų integraciją ir regiono dujų rinkos veikimą bei sukūrė ekonomines ir geopolitines naudas.

2 paveikslas. Gamtinių dujų importo kelių diversifikavimo (IRD) indeksas (HHI)

Duomenų šaltinis – Energetikos ministerija

03-001-05-02 (P) Uždavinys: Sujungti Lietuvos elektros energetikos sistemą su kontinentinės Europos elektros energetikos sistema darbu sinchroniniu režimu

Visus parengiamuosius darbus atlikus laiku 2025 m. vasario 9 d. Baltijos šalių elektros energetikos sistemos sėkmingai pradėjo veikti nuolatiniu sinchroniniu režimu su kontinentinės Europos tinklais. Šis žingsnis žymi istorinį lūžį Baltijos šalių energetikos sektoriuje, užbaigiant daugiau nei šešis dešimtmečius trukusią priklausomybę nuo iš rytų koordinuoto elektros dažnio valdymo. Baltijos šalys ilgą laiką buvo priklausomos nuo IPS/UPS sistemos. Tai reiškė, kad bet kokie trečiųjų šalių techniniai ar politiniai sprendimai galėjo tiesiogiai paveikti elektros sistemų darbą Baltijos regione. Sinchronizacija su kontinentine Europa leidžia Baltijos šalims pačioms valdyti savo elektros sistemas, užtikrinti dažnio balansavimą ir priimti sprendimus nepriklausomai nuo trečiųjų šalių veiksmų.

Bendra sinchronizacijos programos vertė yra kiek daugiau nei 1,6 mlrd. eurų, iš kurių 1,2 mlrd. eurų yra gauta Europos Sąjungos finansinė parama iš Europos infrastruktūros tinklų priemonės (CEF). Lietuvos investicijų dalis sinchronizacijos programoje sudaro kiek daugiau 700 mln. eurų, iš kurių apie 460 mln. eurų yra parama iš CEF. Priimti Europos Komisijos sprendimai dėl finansinės paramos skyrimo patvirtina, kad sinchronizacija yra visos ES projektas.

Iki 2025 m. pabaigos užbaigti visi likę sinchronizacijos infrastruktūros plėtros projektai Lietuvoje:

- 330 kV elektros perdavimo linijų Vilnius–Neris, Kruonio HAE–Bitėnai, Darbėnai–Bitėnai statyba;
- 330 kV Nerties transformatorių pastotės rekonstrukcija;
- 330 kV skirstyklų „Mūša“, „Darbėnai“ statyba;
- Neries sinchroninio kompensatoriaus įrengimas;
- Dažnio stabilumo vertinimo (FSAS) valdymo sistemos įrengimas;
- Naujos energijos balanso ir papildomų paslaugų valdymo sistemos sukūrimas.

Įgyvendinant antrosios elektros perdavimo jungties su Lenkija „Harmony Link“ projektą per 2025 m.:

- Patvirtinta jungties inžinerinės infrastruktūros vystymo plano koncepcija ir parengtas vystymo planas;

- Pradėtas jungties projektavimas;
- Su Lenkija suderinti Lietuvos ir Lenkijos pralaidumų parametrai – susijungimo taškas, linijos skaičiavimai, techniniai reikalavimai.

Nors šiuo metu numatoma, kad Harmony Link jungtis pradės veikti 2030 m., siekiama susitarti su Lenkijos puse dėl projekto paankstinimo galimybių. Pradėjus veikti Harmony Link jungčiai elektros energijos prekybos apimtys tarp Lietuvos ir Lenkijos sieks iki 1200 MW.

Pagal 2025 m. pateiktą paraišką Europos Komisija papildomai skyrė 113 mln. eurų finansavimą iš CEF sinchronizacijos kritinės infrastruktūros atsparumo projektams, kuriuos įgyvendina Lietuvos, Estijos, Latvijos ir Lenkijos perdavimo sistemos operatorės. Projektams skirtas maksimalus galimas 50 proc. finansavimo intensyvumas nuo tinkamų finansuoti lėšų. Parama projektams Lietuvoje siekia 22 mln. eurų.

Bendra Energetikos kritinės infrastruktūros objektų fizinės apsaugos ir atsparumo didinimo programos projektų vertė Lietuvoje 2025 m. išaugo nuo 189 mln. eurų iki 306 mln. eurų. (2024 m. – 2029m. laikotarpiui). Programos tikslas – užtikrinti strateginę ir svarbią reikšmę turinčių energetikos infrastruktūros objektų fizinę apsaugą ir atsparumą. Programos priemonių apimtis ir kriterijai nuolat peržiūrimi ir atnaujinami atsižvelgiant į Ukrainos patirtį. Programos apimtyje vykdomos šios energetikos infrastruktūros atsparumą didinančios priemonės (iki 2029 m.):

- Bepiločių orlaivių aptikimo ir neutralizavimo sistemų diegimas;
- Objektų fizinės saugos stiprinimas;
- Avarinio/krizinio rezervo formavimas;
- Tinklo parengimas veikti kritiniu režimu.

Per 2025 metus buvo nupirktos ir pradėtos diegti 5 papildomos bepiločių orlaivių aptikimo ir neutralizavimo sistemos LITGRID, Amber Grid ir Ignitis gamyba objektuose (2024 metais buvo įdiegta pirmoji sistema KN energies objekte). Iki 2029 metų planuojama tokiomis sistemos aprūpinti dar 18 energetikos objektų. Stiprinant objektų fizinę apsaugą papildomi 4 kritiniai energetikos objektai (be jau saugomų X) perduoti saugoti Viešojo augumo tarnybai (VST), diskutuojama dėl tokios apsaugos ir papildomuose 7 objektuose. Taip pat taikomos greitosios svarbių energetikai įrenginių apsaugos priemonės – įsigyti mobilieji barjerai, o nuolatinių barjerų sprendimai ieškomi individualiai priklausomai objekto. Siekiant ne tik prevenciškai apsaugoti kritinės infrastruktūros objektus nuo galimo sugadinimo, bet ir esant poreikiui greitai juos atstatyti, energetikos įmonės įvertino poreikį ir pradėjo kaupti įrangą kriziniam rezervui. Siekiant užtikrinti elektros tinklo viso atsparumą yra sukurtas ir patvirtintas Lietuvos elektros tinklo kritinio veikimo modelis.

03-001-06-03 (P) Uždavinys: Užtikrinti Lietuvos elektros energijos rinkos ir elektros energetikos sistemos adekvatumą, didinti vidaus energijos gamybos ir bendrojo galutinio energijos vartojimo AEI dalį bei diegti taršos mažinimo priemones energetikos sektoriuje

Lietuvos – Latvijos tarpsisteminio pjūvio stiprinimas – tai strateginis projektas, skirtas padidinti Lietuvos ir Latvijos tarpsisteminį elektros energijos perdavimo pralaidumą, papildomai pastatant naują elektros energijos perdavimo liniją ir rekonstruojant esamas elektros energijos perdavimo linijas tarp Lietuvos ir Latvijos bei susijusias vidines elektros perdavimo linijas, ir sujungti rytinę ir vakarinę Lietuvos elektros energetikos sistemos dalis, taip sustiprinant energetinį saugumą, patikimą elektros energijos perdavimą, stabilų sistemos veikimą ir sudarant reikiamas sąlygas tolesnei atsinaujinančių energijos išteklių (toliau – AEI)

integracijai ir plėtrai. Programa taip pat apima infrastruktūros modernizavimą, šuntinių reaktorių diegimą ir tinklo atsparumo didinimą. Programą planuojama įgyvendinti iki 2034 m. Bendra programos projektų vertė – ~ 420 mln. Eur. 2025 m. gruodžio mėn. Europos Komisija patvirtino atnaujintą bendrojo intereso projektų (PCI) sąrašą į kurį įtrauktas ir Lietuvos-Latvijos tarpsteminio pjūvio stiprinio projektas.

Vilniaus transformatorių pastotėje 2023 m. spalio mėn. oficialiai pradėjo veikti vienas svarbiausių energetikos projektų nacionalinio saugumo prasme – didžiausia Europoje 200 MW baterijų sistema, kuri įvykus trikdžiams vos per sekundę galėtų sureaguoti ir padėtų užtikrinti nepertraukiamą elektros energijos perdavimą.

Sistemą sudaro keturi 50 MW galios baterijų parkai, įrengti elektros transformatorių pastotėse Vilniuje, Šiauliuose, Alytaus bei Utenos rajonuose. Jie energiją gali nepertraukiamai teikti apie vieną valandą arba kol įsijungia kiti galios gamybos šaltiniai, pavyzdžiui, Kruonio HAE. Projektas žymi naują kokybinį tinklo atsparumo lygį ir padės Lietuvai įgyvendinti vieną svarbiausių uždavinių iki sinchronizacijos – galimybę dirbti izoliuotu režimu, t. y., savarankiškai.

Tai viena lanksčiausių ir greičiausių dažnio valdymo įrankių energetikoje – energijos kaupimo sistemą integruotą ir perdavimo tinklą. Atsiradus poreikiui veikti izoliuotu arba, kitaip, salos režimu, galima dažnį palaikyti savarankiškai. Projektas, skaičiuojant nuo pat tarptautinio pirkimo paskelbimo dienos, įgyvendintas per 34 mėnesius. Toks įgyvendinimo grafikas yra rekordinis, turint galvoje, kad tokio tipo projektas yra pirmas Baltijos šalyse, vienas pirmųjų ir didžiausių Europoje ir dar bent kelis metus tikrai bus tarp kaupimo sistemų lyderių.

Sistemos valdymo centro inžinieriai budi 24 valandas, 7 dienas per savaitę, taip užtikrindami nepertraukiamą paslaugos teikimą.

200 MW galios ir 200 MWh talpos kaupimo sistema po sinchronizacijos su kontinentinės Europos elektros tinklais pradėjo teikti balansavimo paslaugas 40 MW galia.

Energijos kaupimo įrenginių sistemos operatore paskirtos bendrovės „Energy cells“ 100 proc. akcijų priklauso energijos perdavimo ir mainų įmonių grupei „EPSO-G“. „EPSO-G“ vienintelio akcininko teises ir pareigas įgyvendina Lietuvos Respublikos energetikos ministerija.

Keturių baterijų parkų sistemai įrengti bendrovei „Energy cells“ buvo skirtas iki 87,6 mln. eurų finansavimas pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą „Naujos kartos Lietuva“ (NKL planas).

2025 m. buvo peržiūrėtos konkurso dėl leidimo naudoti Lietuvos jūrinę teritoriją vėjo elektrinių plėtrai ir eksploatacijai, kuriame buvo sudaryta galimybė įgyti teisę į skatinimą, vykdymo sąlygos ir atliktos jo procedūros. Dėl nepakankamo dalyvių skaičiaus konkursas buvo paskelbtas neįvykusiu.

Siekiant sudaryti galimybę prijungti abu numatytus plėtoti vėjo elektrinių parkus prie sausumos tinklų, jiems buvo rezervuota 1,4 GW galia tinkluose ir sudaryta galimybė prijungti Darbėnų pastotėje.

Per 2023-2025 m. parengtas teritorijų planavimo dokumentas, skirtas dviejų vėjo elektrinių parkų, kurie gali būti išplėtoti Lietuvos jūrinėje teritorijoje, prijungimui prie sausumos tinklų. Per 2025 m. šis teritorijų planavimo dokumentas suderintas su visuomene ir institucijomis bei pateiktas svarstyti Lietuvos Respublikos Vyriausybei, kuri jį patvirtino 2026 m. sausio 21 d.

Siekiant į nacionalinę teisę perkelti Europos Parlamento ir Tarybos 2023 m. spalio 18 d. direktyvą (ES) 2023/2413, kuria iš dalies keičiami Direktyva (ES) 2018/2001, Reglamentas (ES) 2018/1999 ir Direktyva 98/70/EB, kiek tai susiję su skatinimu naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją, ir panaikinama Tarybos direktyva (ES) 2015/652 (toliau – Direktyva), bei pagerinti energetikos srities reglamentavimą mažinant administracinę naštą, 2025 m. buvo

priimti Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo, Elektros energetikos įstatymo, Energetikos įstatymo, Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo ir Alternatyviųjų degalų įstatymo pakeitimus. Pakeitimais buvo sutrumpinti leidimo modernizuoti iš atsinaujinančių išteklių elektros energiją gaminančią elektrinę ar elektros energijos gamybos įrenginį bei leidimo gaminti elektros energiją, kai jis išduodamas atlikus atsinaujinančių išteklių elektros energiją gaminančios elektrinės ar elektros energijos gamybos įrenginio modernizavimą išdavimo terminai ir užtikrinta, kad leidimų išdavimo procedūros netruktų ilgiau nei nustatyti terminai. Taip pat pakeitimais buvo sumažinta administracinė našta asmenims, siekiantiems plėtoti atsinaujinančius išteklius, supaprastinant atsinaujinančių išteklių energiją naudojančių energijos gamybos įrenginių projektavimo ir statybos reikalavimus, įnešant daugiau aiškumo komunikacijoje su visuomene, įtvirtinant aiškias tiek asmenų, planuojančių statyti elektrines, tiek visuomenės pareigas. Be kita ko įtvirtintos nuostatos dėl atsinaujinančių išteklių energijos panaudojimo energijai gaminti galimybių žemėlapių parengimo ir atsižvelgiant į parengtą žemėlapi paspartintų atsinaujinančių išteklių energijos plėtros zonų saulės šviesos energijos ir vėjo elektrinėms, perdavimo ir skirstomiesiems tinklams bei kaupimo įrenginiams nustatymo.

NKL plane numatyta 118,4 mln. eurų lėšų (dotacijoms) juridinių asmenų, ūkininkų ir namų ūkių diegiamoms AEI elektrinėms (siekiamas rodiklis iki 2026 m. II ketv. – 324 MW), prioritetą skiriant atsinaujinančių išteklių energijos ir piliečių energetikos bendrijoms ir 52,6 mln. eurų kaupimo įrenginiams (siekiamas rodiklis iki 2026 m. II ketv. – 157 MWh). Kvietimai pagal šias priemones skelbti 2023–2025 m. Iki 2025 m. pabaigos įrengta 156 MW saulės pajėgumų ir 62 MWh kaupimo pajėgumų).

Taip pat 549 mln. eurų iš NKL plano skirta lengvatinėms paskoloms verslui ir viešiesiems juridiniams asmenims AEI elektrinėms įsirengti ar įsigyti iš nutolusio parko pagal UAB ILTE kvietimą „AEI paskolos juridiniams asmenims“. Nuo 2025 m. balandžio mėn. taip pat remiamas ir kaupimo įrenginių įsirengimas. Iki 2026 m. II ketv. turi būti pasirašytos sutartys dėl investicijų į elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių įrenginius ar kaupimo įrenginius finansavimo už visą 549 mln. eurų sumą. Iki 2025 m. pabaigos buvo sudaryta sutarčių už 198 mln. eurų.

2024 m. balandžio mėn. UAB ILTE paskelbė kvietimą „Paskolos energetikos bendrijoms“, kuris galioja iki 2029 m. arba kol baigsis priemonei numatytos lėšos. Finansinei priemonei skirta 192,640 mln. eurų valstybės biudžeto lėšų. Šios finansinės priemonės tikslas – skatinti atsinaujinančių išteklių energijos bendrijas (AIEB) ir piliečių energetikos bendrijas (PEB), kurios siekia mažinti energetinį nepriteklių, investuoti į elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių gamybos įrenginius (saulės ir (ar) vėjo elektrines). 2025 m. sausio 8 d. papildžius priemonės sąlygas dėl techninės pagalbos teikimo ir paskelbus kvietimą teikti paraiškas dėl dotacijos techninei pagalbai pagal finansinę priemonę, per ataskaitinį laikotarpį buvo sulaukta pirmųjų paraiškų: 3 paraiškos dėl techninės pagalbos ir 1 paraiška dėl paskolos suteikimo. Per 2025 m. buvo pasirašytos tik 3 sutartys su galutiniais gavėjais dėl techninės pagalbos suteikimo už ~ 150 tūkst. eurų.

2025 m. vasario 7 d. paskelbtas 102 mln. eurų kvietimas didelės galios kaupimo įrenginiams (nuo 15 MW) įsirengti pagal 2024 m. spalio mėn. Europos Komisijos patvirtintą 180 mln. eurų Valstybės pagalbos schemą, skirtą elektros energijos kaupimo įrenginiams, jungiamiems prie elektros perdavimo tinklų, remti. Priemonė finansuojama iš Modernizavimo fondo ir skirta įrenginių elektros energetikos sistemos balansavimo pajėgumų plėtrai. Siekiama, kad iki 2028 metų pabaigos tiesiogiai prie elektros energijos perdavimo tinklų arba prie elektros energijos perdavimo tinklų prijungtos elektrinės būtų įrengta mažiausiai 800 MWh talpos kaupimo įrenginių. Pagal priemonę finansavimas skirtas 27 projektams (102 mln. eurų). Dar vienas 44,7 mln. eurų kvietimas paskelbtas 2025 m. IV ketv. Planuojama, kad

įgyvendinus visus pagal abu kvietimus finansavimą gavusius projektus, prie Litgrid tinklo bus prijungta apie 2475 MW galios ir 5591 MWh talpos kaupimo įrenginių .

2021–2027 m. ES fondų investicijų programoje, kurią Europos Komisija patvirtino 2022 m. rugpjūčio 3 d., numatytas elektros energijos gamybos iš AEI ir kaupimo sprendimų diegimo namų ūkiuose skatinimas (122,55 mln. eurų). 2025 m. pradžioje buvo paskelbtas kvietimas elektros energijos kaupimo įrenginių įsirengimui namų ūkiuose, pagal kurį gyventojams buvo išmokėta apie 2,7 mln. eurų finansavimo, įrengta 7,09 MWh elektros energijos kaupimo sprendimų, parama pasinaudojo 509 namų ūkiai.

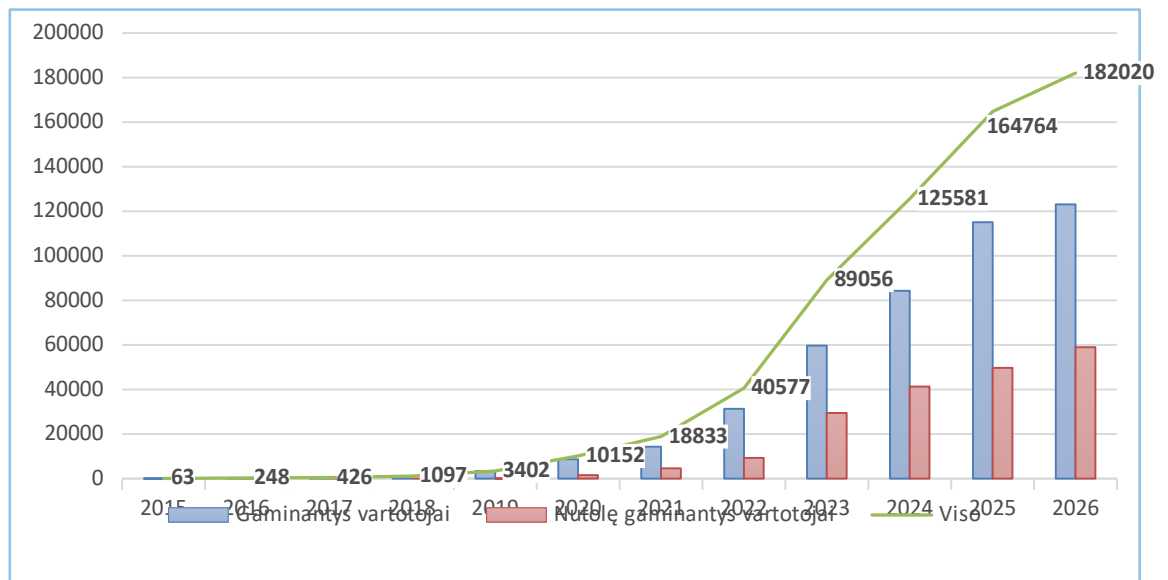
2025 metais taip pat buvo skelbti kvietimai, finansuoti Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės lėšomis: saulės elektrinių įsirengimas namų ūkiuose, pagal kurį gyventojams išmokėta apie 52,9 mln. eurų finansavimo, įrengta 208,52 MW papildomų AEI gamybos pajėgumų, parama pasinaudojo 23552 namų ūkiai; saulės elektrinių dalies įsigijimas iš nutolusių parkų, pagal kurį gyventojams išmokėta apie 5,5 mln. eurų finansavimo (sukurta 17,08 MW naujų elektros energijos gamybos iš AEI pajėgumų, parama pasinaudojo 4243 namų ūkiai) ir elektros energijos kaupimo įrenginių įrengimas namų ūkiuose, pagal kurį gyventojams išmokėta apie 26,6 mln. eurų finansavimo (įrengta 70,49 MWh elektros energijos kaupimo sprendimų, parama pasinaudojo 4827 namų ūkiai).

Lietuva, sėkmingai pasiekusi jai nustatytus AEI tikslus 2023 metais, ir toliau siekia būti ambicinga AEI srityje ir vykdo nuoseklią AEI plėtrą.

2024 m.⁵ AEI dalis, lyginant su šalies bendruoju galutiniu energijos suvartojimu sudarė 35,4 proc., bendrame elektros energijos suvartojime sudarė 48,99 proc., galutiniame energijos suvartojime transporto sektoriuje – 8,98 proc. Lietuvos tikslai 2030 metais vieni ambicingiausių Europoje – sieksime, kad AEI dalis bendrame energijos suvartojime sudarytų ne mažiau 55 proc., o elektros energijos, pagamintos iš AEI dalis, lyginant su šalies bendruoju galutiniu elektros energijos suvartojimu – 100 proc. Iki 2028 m. siekiama padidinti AIE gamybos pajėgumų įrengtąją galią iki 8 GW. Orientuosimės į AEI dalies didinimą elektros energetikos sektoriuje, skatindami paskirstytosios generacijos (elektros energiją gaminančių vartotojų ir atsinaujinančių išteklių energijos bendrųjų) plėtrą, kaupimo sprendinių diegimą, transporto elektrifikavimui reikalingos infrastruktūros plėtrą ir tinklų pritaikymą prie augančio elektros energijos gamybos iš AIE kiekio. Siekiama, kad gaminančių vartotojų skaičius iki 2028 m. pab. išaugtų iki 200 tūkst.

3 paveikslas. Prijungtų iš atsinaujinančių energijos išteklių pasigaminantą elektros energiją savo reikmėms vartojančių asmenų skaičius, vienetai

⁵ Statistiką apie atsinaujinančių išteklių dalis galutinės energijos balanse balansą Lietuvos statistikos departamentas už praėjusius metus pateikia einamųjų metų antroje pusėje, todėl 2025 m. kuro ir energijos balansas bus žinomas 2026 m. II pusemetyje.

Duomenų šaltinis – Energijos skirstymo operatorius

2024 m. apie 79 proc. centralizuotai tiekiamos šilumos buvo pagaminta iš atsinaujinančių energijos išteklių, o apie 87 proc. šilumos pagaminta iš vietinių energijos išteklių. Eurostat duomenimis, 2024 m. Lietuva pasiekė 52,1 proc. AEI dalį šildymo ir vėsinimo sektoriuje ir pagal šį rodiklį patenka tarp pirmaujančių Europos Sąjungos valstybių. Didelę įtaką tam turi plačiai išvystyta biokuro rinka. Iš bendros ~8,4 GW CST sistemose instaliuotos galios apie 2,1 GW sudaro biokuro pagrindu veikiantys įrenginiai.

2025 m. Lietuvoje veikiantys vėjo jėgainių parkai kartu su mažosiomis vėjo elektrinėmis pagamins 4,3 TWh elektros energijos. Vėjo elektrinių 2025 m. pabaigoje bendra įrengtų elektrinių galia sudarė 2655 MW.

2025 m. elektros energijos bendroji gamyba iš atsinaujinančių energijos išteklių padengė apie 50 proc. sistemos poreikio. Atsinaujinančią elektros energiją generuojančios saulės elektrinės 2025 m. pagamins 1790 GWh elektros energijos, Tokių gamybos didėjimą be kita ko lėmė sparti elektros energiją gaminančių vartotojų plėtra. 2025 m. pabaigoje Lietuvoje veikė 170 tūkst. gaminančių vartotojų, kurių bendra leistina generuoti galia siekė apie 2200 MW. Visa tai leido Lietuvai užsitikrinti energijos išteklių poreikį iš alternatyvių šaltinių ir stiprinti energetinę nepriklausomybę, todėl, 2022 m. vasario 24 d. Rusijos Federacijai pradėjus plataus masto karinę invaziją į Ukrainą, Lietuva viena iš pirmųjų Europoje galėjo visiškai atsisakyti elektros, dujų ir naftos importo iš Rusijos Federacijos, nepakenkdama šalies apsirūpinimo energija tiekimo saugumui.

Hidroelektrinės 2025 m. pagamins 328 GWh elektros energijos. Šių elektrinių plėtra nevyksta dėl taikomų aplinkosauginių ribojimų, o elektrinių įrengtoji galia sudaro 130 MW (neskaitant Kruonio hidroakumuliacinės elektrinės).

AEI dalis kelių ir geležinkelių transporte 2025 m. padidėjo iki 8,98%, tačiau iškastinio kuro naudojimas vis dar buvo dominuojantis. Siekiant reaguoti į didėjančias iškastinio kuro naudojimo apimtis transporto sektoriuje, būtina įgyvendinti politikos kryptis užtikrinančias degalų iš AEI panaudojimą atskiruose transporto sektoriaus segmentuose, ypatingą dėmesį skiriant transporto elektrifikacijai, vandenilio, skystųjų antros kartos biodegalų ir biometano dujų panaudojimui.

Naujos kartos Lietuva plane numatyta virš 49 mln. eurų skatinti degalų iš atsinaujinančių energijos išteklių gamybą ir naudojimą – plėtoti elektromobilių įkrovimo tinklą ir alternatyviųjų degalų pildymo infrastruktūrą, siekiant užtikrinti, kad 2030 m. bendro galutinio transporto sektoriaus energijos suvartojimo dalis, kurią sudaro atsinaujinantys energijos ištekliai, siektų 29 proc.

Įgyvendinant 2021–2030 metų Energetikos plėtros programos pažangos priemonės „Įgyvendinti degalų iš AEI gamybos priemonės ir plėtoti jų panaudojimo infrastruktūrą transporto sektoriuje“ aprašas ir veiklos „Privačių elektromobilių įkrovimo prieigų įrengimas“ projektų finansavimo sąlygų aprašas buvo atnaujintas 2025 m. gruodžio 31 d., siekiant tiesiogiai spręsti elektromobilių privačių įkrovimo stotelių tinklo nepakankamumo problemą, finansuojant įprastos ir vidutinės galios įkrovimo prieigų įrengimą individualiuose namuose ir šalia daugiabučių namų, kur gyvena daugiausiai šalies gyventojų ir potencialių elektromobilių naudotojų. Taip pat jungtiniu projektu siekiama sudaryti sąlygas gyventojams įkrauti EV darbovietėse.

Pagal atnaujintą veiklos „Privačių elektromobilių įkrovimo prieigų įrengimas“ projektų finansavimo sąlygų aprašą iki 2026 m. birželio 1 d. siekiamas rezultatas – 18 910 vnt. įrengtų ir pradėjusių veikti EV privačių įkrovimo prieigų individualiuose namuose, soduose, daugiabučių namų kiemuose, stovėjimo aikštelėse ir garažuose, apšvietimo infrastruktūroje, darbovietėse (įmonėse, įstaigose, organizacijose). 2026 m. balandžio mėn. duomenimis, 2025 m. buvo įrengta 12 571 vnt. privačių įkrovimo prieigų. 2022 m. buvo paskelbti 4 kvietimai teikti paraiškas, 2023 metais – 8 kvietimai teikti paraiškas, 2024 metais – 9 kvietimai teikti paraiškas, 2025 m. – 9 kvietimai teikti paraiškas. Daugiausiai paraiškų elektromobilių stotelių įsirengimui teikė fiziniai asmenys siekiantys įsirengti elektromobilių stoteles individualiuose namuose arba privačiose daugiabučių namų parkavimo vietose. Kvietimus teikti paraiškas planuojama papildomai skelbti ir 2026 m.

Įgyvendinant Plėtros programos pažangos priemonės veiklas „Biometano dujų gamybos pajėgumų didinimas“ ir „Skystųjų antros kartos biodegalų gamybos pajėgumų sukūrimas“ iš viso yra įgyvendinami 7 projektai, kurie turi būti įgyvendinti iki 2026 m. birželio 31 d., 4 biometano dujų gamybos projektai ir 3 skystųjų antros kartos biodegalų gamybos projektai.

Efektyviam degalų iš AEI panaudojimui transporto sektoriuje buvo sukurta degalų iš AEI apskaitos vienetų sistema. Perkeliant Direktyvos dėl skatinimo naudoti atsinaujinančių energijos išteklių nuostatas, 2025 m. buvo inicijuoti degalų iš AEI apskaitos vienetų sistemos pakeitimai, praplečiant AEI rinkos dalyvių įtraukimą ir integruojant į sistemą privačių elektromobilių įkrovimo stotelių operatorius, keleivių ir krovinių vežėjus, vykdančius veiklą elektrinėmis transporto priemonėmis, taip pat ir geležinkelių įmones, operuojančias elektrifikuotais traukiniais. Privatūs namų ūkiai galės per atskirus telkėjus deklaruoti namuose elektromobiliui įkrauti sunaudotą elektros energiją ir taip prisidėti prie transporto sektoriaus dekarbonizacijos.

Vienas iš esminių uždavinių šilumos sektoriuje yra CŠT sistemų transformacija pereinant prie modernesnių ir efektyvesnių šilumos gamybos ir tiekimo būdų. Atsižvelgdama į tai, Energetikos ministerija 27 mln. eurų 2021–2027 m. ES fondų lėšų skiria centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo tinklų efektyvumo didinimui, adaptuojant tinklą darbui žematemperatūriu režimu bei modernizuojant įvadinę šilumos apskaitą tikslu įdiegti nuotolinio nuskaitymo funkciją pagal 2022 m. lapkričio 30 d. įsakymu Nr. 420 patvirtintą „2021–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos energetikos plėtros programos pažangos priemonės Nr. 03-001-06-03-04 „Įgyvendinti centralizuoto šilumos, karšto vandens ir vėsumos tiekimo sistemų energijos vartojimo efektyvumą didinančias priemones“ aprašą. Didinant AEI panaudojimą šilumos ir vėsumos gamybai CŠT sektoriuje, iš 2021–2027 m. ES fondų investicijų programos numatyta investuoti 75 mln. Eur pagal 2023 m. liepos 12 d. įsakymu Nr. 1-204 patvirtintą „2021–2030 m. plėtros programos pažangos priemonės Nr. 03-001-06-03-05 „Įgyvendinti AEI panaudojimą šilumos ir vėsumos gamybai didinančias priemones centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sektoriuje“ aprašą. Šios investicijos skirtos naujų nedidelės galios AEI naudojančių technologijų (pvz.: biokuro katilai, biokuro kogeneracinės jėgainės) diegimui ir esamų modernizavimui, nusidėvėjusių biokuro katilų keitimui kitomis AEI naudojančiomis technologijomis, prioritetą teikiant AEI deginančių kogeneracinių jėgainių bei didelio efektyvumo biokuro katilų su šilumos siurbliais ar talpyklom diegimui, pritaikytų deginti

miško kirtimo liekanas (SM3 kokybės biokurą), atliekinės šilumos panaudojimo skatinimui. 2024 m. lapkričio 20 d. energetikos ministro įsakymu Nr. 1-195 buvo patvirtinta CŠT pažangos priemonių veiklų valstybės pagalbos teikimo schema. 2025 m. sausį UAB ILTE paskelbė kvietimą šilumos tiekėjams ir nepriklausomiems šilumos gamintojams teikti paraiškas paramai gauti pagal finansinę priemonę „Paskolos šilumos tiekėjams ir gamintojams“. Iki 2025 m. pabaigos buvo pateiktos 53 paraiškos, prašoma paskolos suma – 91,6 mln. eurų.

03-001-06-05 (P). Uždavinys: Didinti viešųjų centrinės valdžios, individualių gyvenamųjų pastatų ir įmonių energijos vartojimo efektyvumą ir energijos iš atsinaujinančių išteklių juose naudojimą

Dėl Energetikos ministerijos sėkmingai inicijuotų investicijų ir faktiškai įgyvendintų projektų 2021 m. – 2025 m. decentralizuotame šilumos ir vėsumos gamybos infrastruktūros sektoriuje (šilumos gamybos įrenginių atnaujinimo projektai namų ūkiuose šilumos siurbliais) bei viešosios centrinės valdžios pastatų sektoriuje (viešųjų centrinės valdžios pastatų atnaujinimo projektai), faktiniai sutaupytos energijos rodikliai, skaičiuojant suminiu akumuliaciniu metodu, viršijo planuotas reikšmes.

2021–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos energetikos plėtros programos pažangos priemonės Nr. 03-001-06-05-01 „Įgyvendinti energijos vartojimo efektyvumą didinančias priemones viešuosiuose centrinės valdžios pastatuose, individualiuose gyvenamuosiuose namuose ir įmonėse“ aprašas, kuriame numatytų veiklų, susijusių su decentralizuotų šilumos ir vėsumos gamybos infrastruktūros efektyvumo didinimu ir atsinaujinančių energijos išteklių pajėgumų plėtra, o taip pat viešųjų centrinės valdžios pastatų atnaujinimu, įgyvendinimas 2025 m. buvo tęsiamas: baigtas investicijų planų vertinimas, priimti sprendimai dėl finansavimo skyrimo ir su projektų vykdytojais sudarytos projektų finansavimo sutartys. Šios pažangos priemonės veiklos, susijusios su šilumos siurblių skatinimu ir viešųjų centrinės valdžios pastatų modernizavimu, taip pat papildomai prisideda prie inovatyvumo (kūrybingumo) horizontaliojo principo šiais aspektais:

- Skatinamos naujausios, ženkliai didesnės vertės, galimybių ir kokybės technologijos valstybei aktualiems iššūkiams spręsti decentralizuotame šilumos sektoriuje. Aktualiausi iššūkiai apima oro aplinkos kokybės gerinimą, kokybiškesnę, tvaresnę ir pigesnę gyventojų apsirūpinimą šilumos energija, energetikos sistemos didesnę saugumą, lankstumą, savarankiškumą, didesnę energetinę nepriklausomybę nuo importuojamo iškastinio kuro išteklių;

- Pažangos priemonė skatina mokslinių tyrimų ir kokybiškesnių rezultatų paiešką (2025 m. atliktas tyrimas dėl savivaldybių didesnio įsitraukimo planuojant energijos efektyvumo priemones, siekiant įgyvendinti Nacionaliniame energetikos ir klimato veiksnių plane 2021 – 2030 m. numatytus tikslus, taip pat mažinti viešojo sektoriaus ir gyventojų energijos vartojimo sąnaudas (Energetikos efektyvumo potencialo studija, <https://enmin.lrv.lt/public/canonical/1772095033/6889/Energijos%20efektyvumo%20potencialo%20studija.pdf>);

- Pažangos priemonė skatina efektyvų ir inovatyvų verslo ir mokslo bendradarbiavimą, nes įgyvendinant pažangos priemonės veiklas ženkliai auga technologijų, elektros, energetikos, inžinerinės, statybų ir susijusių pakraipų kvalifikuotos darbo jėgos poreikis.

Pažangos priemonės Nr. 03-001-06-05-01 veiklų – viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimas rezultatai.

2021-2027 ES fondų investicijų programoje viešųjų pastatų atnaujinimui numatyta 62 mln. Eurų. Šiai veiklai įgyvendinti yra patvirtinti projektų atrankos kriterijai, parengta investavimo strategija, patvirtintas finansavimo sąlygų, viešųjų pastatų atnaujinimo finansavimui gauti, aprašas. Pagal 2024 m. pabaigoje paskelbtus kvietimus gautų investicijų planų vertinimas ir sprendimai dėl finansavimo skyrimo priimti 2025 m. gegužės mėnesį.

Siekiant įgyvendinti Nacionaliniame energetikos ir klimato veiksnių plane 2021 – 2030 m. viešųjų pastatų atnaujinimo išpareigojimus ir Aštuonioliktos Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano priemonę (priemonė 6.2.20), centrinės valdžios pastatų atnaujinimui skirtas finansavimas iš 2021 – 2027 m. ES fondų ir Modernizavimo fondo. Pagal 2022 metų pabaigoje skelbtą kvietimą 40 mln. eurų Modernizavimo fondo investicijų panaudojimui sudarytas finansavimo sutartis 2025 m. buvo įgyvendinama 14 projektų, kuriais planuojama atnaujinti 61,3 tūkst. m² pastatų ploto. Europos investicijų bankui patvirtinus papildomą 30 mln. eurų finansavimą iš Modernizavimo fondo viešųjų pastatų atnaujinimui ir pagal 2024 m. spalio 25 d. skelbtą kvietimą gautos ir įvertintos 23 biudžetinių įstaigų paraiškos. Pagal šį kvietimą 2025 m. sudarytas finansavimo sutartis įgyvendinama 18 projektų, kuriais planuojama atnaujinti 41 tūkst. m² ploto pastatų.

Pažymėtina, kad Lietuvos Respublikos energetikos ministro ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2025 m. lapkričio 13 d. įsakymu Nr. D1-181/1-254 „Dėl Modernizavimo fondo nacionalinių finansavimo kryptų 2026–2027 metams patvirtinimo“ patvirtintose Modernizavimo fondo nacionalinėse finansavimo kryptyse 2026–2027 metams centrinės valdžios biudžetinių įstaigų pastatų atnaujinimui (modernizavimui) yra numatytas papildomas 68 mln. eurų finansavimas. Kvietimas šiai priemonei planuojamas skelbti 2026 m. antrame pusmetyje.

Pagal Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2024 m. lapkričio 29 d. įsakymu Nr. 1-209 patvirtintą 2021–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos energetikos plėtros programos pažangos priemonės Nr. 03 -001-06-05-01 „Įgyvendinti energijos vartojimo efektyvumą didinančias priemones viešuosiuose centrinės valdžios pastatuose, individualiuose gyvenamuosiuose namuose ir įmonėse“ veiklos „1. Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimas visoje Lietuvoje“ ir veiklos „4. Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimas Vidurio ir Vakarų Lietuvoje“ projektų finansavimo sąlygų aprašą Nr. 1, 2024 m. gruodžio 16 d. paskelbtą kvietimą gautos ir įvertintos 14 viešųjų įstaigų paraiškos. Pagal šį kvietimą 2025 m. sudarytas finansavimo sutartis įgyvendinama 14 projektų, kuriais planuojama atnaujinti 68,4 tūkst. ploto pastatų.

Pažangos priemonės Nr. 03-001-06-05-01 veiklų - neefektyvių biomasės katilų ir iškastinio kuro katilų pakeitimo į efektyvesnes technologijas rezultatai.

Tai viena iš sėkmingiausių energetikos ministerijos inicijuotų paramos priemonių gyventojams.

Siekiant klimato neutralumo tikslų, transformuojant žemo efektyvumo ir didelės taršos kuro pasiūlą, decentralizuotame šilumos ir vėsumos sektoriuje pagal 2021–2027 m. Europos Sąjungos struktūrinių fondų investicijas (individualių gyvenamųjų pastatų šilumos gamybos įrenginių atnaujinimui iš viso numatyta 120,2 mln. eurų) bei atsižvelgiant į Pažangos priemonės Nr. 03-001-06-05-01 veiklas, priemonės įgyvendinimas buvo pradėtas nuo 2023 m. liepos 26 d., kuomet Lietuvos Respublikos Energetikos ministro įsakymu patvirtintas veiklų, susijusių su katilų keitimu į efektyvesnes šilumos gamybos technologijas projektų finansavimo sąlygų aprašas, nustatantis reikalavimus būsimiems pareiškėjams ir projektams, kurie finansuojami, siekiant gyventojams pasikeisti šilumos gamybos įrenginius (katilus) į efektyvesnes ir netaršias šilumos gamybos technologijas (aukšto efektyvumo ir mažos taršos biokuro katilus ir šilumos siurblius), ir priemonės įgyvendinimą pagal šias finansavimo sąlygas numatoma tęsti iki 2028 m., periodiškai skelbiant kvietimus gyventojams Nuo

priemonės įgyvendinimo pradžios iki 2025 m. pabaigos iš viso buvo paskelbti 25 kvietimai gyventojams. Pagal 2023 m. – 2025 m. galiojusius kvietimus buvo gauta 18940 paraiškos (iš jų 10820 paraiškos – per 2025 m. galiojusius kvietimus), taip pat gautas 15621 mokėjimo prašymas (dalis iš jų buvo pateikta kartu su paraiškomis). Per 2025 m., pagal paskelbtus kvietimus, faktiškai įrengta 10433 vnt. efektyvių atsinaujinančių energijos išteklių šilumos gamybos įrenginių, kurių galia siekia 128,3 MW, iš kurių 31,85 MW sudaro papildomai įdiegti atsinaujinančių energijos išteklių šilumos gamybos pajėgumai vietoje iškastinio kuro įrenginių. Naujai įdiegti efektyvus šilumos gamybos įrenginiai ne tik sumažino gyventojų išlaidas už šilumos energiją, tačiau ir leido pagerinti aplinkos oro kokybės bei energijos vartojimo efektyvumo rodiklius – nuo 2025 m. sutaupoma apie 192,69 GWh per metus galutinės energijos.

Per 2021-2030 m. laikotarpį, įgyvendinus pažangos priemonės Nr. 03-001-06-05-01 šilumos gamybos įrenginių atnaujinimo veiklas pilna apimtimi, planuojama, kad bus įdiegti 166,3 MW efektyvių atsinaujinančių energijos išteklių naudojančių šilumos gamybos technologijų vietoje šiuo metu naudojamų iškastinio kuro įrenginių, ne mažiau kaip 20,504 tūkst. Lietuvos namų ūkių (priklausomai nuo technologijų pasirinkimo šis skaičius gali sumažėti) naudos efektyviausias ir netaršias šilumos gamybos technologijas, kas leis sutaupyti apie 7,6 TWh suminės galutinės energijos 2021-2030 m. laikotarpiu bei sumažinti oro taršą, ypatingai kietosiomis dalelėmis. Ši priemonė prie energijos efektyvumo 2030 m. tikslo įvykdymo prisidės beveik 20 proc. apimtimi.

03-001-11-01 (T) Uždavinys: Siekti ekonomikos skatinimo per energetikos sektoriaus priemonės

„Suskystintų naftos dujų balionų daugiabučiuose pakeitimo kitais energijos šaltiniais“ programai 2025 m. iš valstybės biudžeto lėšų buvo skirta 0,7 mln.

2025 m. vasario 25 d., paskelbtas kvietimas teikti paraiškas finansuoti suskystintų naftos dujų balionų daugiabučiuose pakeitimą kitais energijos šaltiniais.

Kaip ir ankstesniais metais, parama vienam butui siekė iki 726 eurų: daugiabučių namų vidaus tinklų įrengimui ar pertvarkymui laiptinėse bei bendros paskirties patalpose – iki 242 eurų, namo butų elektros instaliacijos ar dujų sistemos pertvarkymui – iki 242 eurų, taip pat elektrinės arba dujinės viryklės įsigijimui – iki 242 eurų.

2025 metais pirmenybė dėl finansavimo skyrimo buvo suteikiama 2021–2024 metais teiktoms, tačiau nefinansuotoms paraiškoms, kurios įtrauktos į Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Aplinkos projektų valdymo agentūros (APVA) sudarytą rezervinių paraiškų sąrašą. Į šį sąrašą įtrauktos paraiškos, kurioms 2021–2024 metais nepakako finansavimo lėšų ir (ar) kurioms finansavimas buvo skirtas, tačiau projektai per 2021–2024 metus nebuvo įgyvendinti arba neužbaigti įgyvendinti.

2020 m. pradėta paramos priemonė sulaukė didelio gyventojų aktyvumo. Preliminariais duomenimis su valstybės parama elektrinėmis viryklėmis arba centralizuotai tiekiamomis dujomis pakeista daugiau kaip 31 tūkstantis dujų balionų. Vadinasi, tūkstančiai namų ūkių gali džiaugtis tiek didesniu saugumu, tiek didesniu komfortu, nes parama skiriama ne tik elektros instaliacijos ar dujų sistemos įrengimui daugiabutyje, bet ir naujos modernios viryklės įsigijimui.

Iš viso 2020–2025 metais nesaugių dujų balionų keitimui alternatyviais energijos šaltiniais daugiabučiuose Energetikos ministerija skyrė daugiau nei 40 mln. eurų paramą. Ja jau pasinaudojo 1621 iš 2027 daugiabučių šalyje ir pasikeitė suskystintų naftos dujų balionus elektrinėmis viryklėmis arba centralizuotai tiekiamomis gamtinėmis dujomis.

Dujų balionų daugiabučiuose jau nebeliko Joniškio, Kelmės, Elektrėnų, Jonavos, Kazlų Rūdos, Molėtų, Pakruojo rajonų savivaldybėse.

03-001-11-02 (T) Uždavinys: Didinti energijos gamybos, energijos išteklių ir energijos vartojimo efektyvumą bei atsinaujinančių energijos išteklių naudojimą

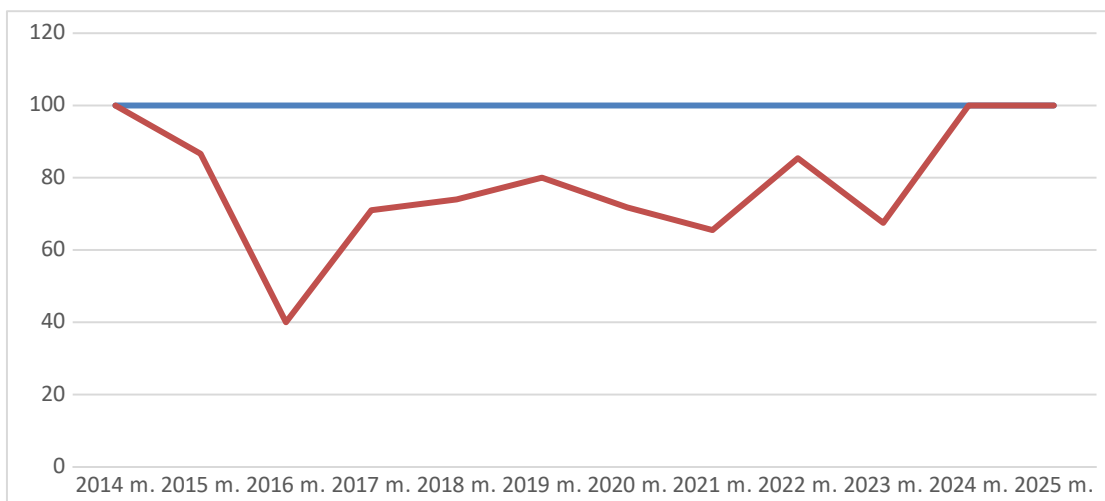
Pagal 2014-2020 m. ES fondų investicijų veiksmų programą buvo baigtos įgyvendinti 04.3.1-VIPA-T-113 „Valstybei nuosavybės teise priklausančių pastatų atnaujinimas (II)“, 04.3.1-VIPA-V-101 „Valstybei nuosavybės teise priklausančių pastatų atnaujinimas (I)“ ir 04.3.1-FM-F-105 „Energijos vartojimo efektyvumo didinimas viešojoje infrastruktūroje“ priemonės. Pagal šias ir kitas priemones 2021-2025 m. laikotarpiu iš viso baigta atnaujinti 89 centrinės valdžios viešieji pastatai (256 337 m² ploto), kasmet sutaupant apie 28,0 GWh energijos ir sumažinant apie 2 800 t CO₂ emisijų.

Energetikos ministerija ir toliau siekia įgyvendinti skatinimo priemones, kuriomis siekiama didinti nacionalinį energijos vartojimo efektyvumą, populiarinant efektyvų ir švarų (netaršų) šildymą ir vėsinimą individualiuose gyvenamuosiuose pastatuose bei modernizuojant viešąją infrastruktūrą, taip pat integruojant atsinaujinančiųjų išteklių energiją taip, kad būtų galima tvariai sumažinti ir išmetamo CO₂ kiekį ir išlaidų už energiją dydį. Pagal 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 4 prioriteto „Energijos efektyvumo ir atsinaujinančių išteklių energijos gamybos ir naudojimo skatinimas“ 04.3.1-LVPA-T-116 priemonę „Gatvių apšvietimo modernizavimas“ ir 13 prioriteto „Veiksmų, skirtų Covid-19 pandemijos sukeltai krizei įveikti, skatinimas ir pasirengimas aplinką tausojančiam, skaitmeniniam ir tvariam ekonomikos atgaivinimui“ priemonę 13.1.2-LVPA-T-116 „Gatvių apšvietimo modernizavimas“ atnaujinus gatvių apšvietimo infrastruktūrą, savivaldybėms mažės išlaidos už elektros energiją ir tinklų priežiūrą, bus efektyviau naudojama elektra ir mažinamas neigiamas poveikis aplinkai. Įgyvendinus projektus, gatvių apšvietimui bus sunaudojama mažiau elektros energijos, atitinkamai bus sumažinta aplinkos tarša. Dėl atnaujintos modernios apšvietimo įrangos ne tik pagerės miestų, miestelių ar kaimo vietovių estetinis vaizdas, tačiau ir padidės gatvių apšviestumo lygis, o tai sąlygos didesnę visų eismo dalyvių saugumą tamsiu paros metu. Pagal 2020-2021 m. paskelbtus kvietimus ir įvertintas paraiškas nacionaliniu mastu buvo įgyvendinami 43 projektai, kuriems skirtas 24,5 mln. eurų finansavimas. Iki 2025 m. pasiekti rezultatai: pilnai įgyvendinti 42 gatvių apšvietimo modernizavimo projektai, liko pabaigti 1 projektą. Įgyvendintuose projektuose modernizuota 63 312 vnt. šviestuvų moderniais LED technologijų šviestuvais bei atnaujinta kita su apšvietimu susijusi infrastruktūra, o galutinės energijos sutaupymai siekia 18,98 GWh per metus (suminiu būdu iki 2030 m. bus sutaupoma 36,32 GWh galutinės energijos).

BRANDUOLINĖS ENERGETIKOS OBJEKTŲ EKSPLOATAVIMO NUTRAUKIMO IR RADIOAKTYVIŲJŲ ATLIEKŲ TVARKYMO PROGRAMA (03-002)

03-002-06-09. Uždavinys: Įgyvendinti Ignalinos AE eksploatavimo nutraukimo ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo projektus pagal patvirtintą planą

4 paveikslas. VĮ Ignalinos AE strateginių rodiklių ir uždavinių vykdymas, procentai

Duomenų šaltinis – Energetikos ministerija

2025 m. vasario 14d. energetikos ministro įsakymu Nr. 1-35 buvo patvirtinta 2025-2027 metų valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės (toliau – VĮ Ignalinos AE) veiklos strategija, o 2024 m. gruodžio 11 d. energetikos ministro įsakymu Nr. 1-227 buvo patvirtinti Valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės 2025 metų veiklos rodikliai, pagal kuriuos skaičiuojamas efekto vertinimo kriterijus „VĮ Ignalinos AE strateginių rodiklių ir uždavinių vykdymas, procentais“.

2025 m. antroje pusėje pristatytas naujas įmonės valdomas prekės ženklas – „Altra“. Įmonė vykdo platesnę organizacinę transformaciją, kurios metu keičiamas jos identitetas ir savęs pozicionavimas. Įmonė save pozicionuoja kaip atominės transformacijos architektus, atsakingus už viso branduolinės energetikos ciklo valdymą bei visuomenės branduolinės energetikos brandos ugdymą.

2025 m. susiję su reikalingos infrastruktūros įrengimu gegužės mėn., pradėti pagrindiniai naujojo paviršinio mažo ir vidutinio aktyvumo trumpaamžių radioaktyviųjų atliekų saugyklos statybos darbai. Bitumuotų atliekų saugyklos, kurioje saugoma 14 422 kub. m atliekų, pertvarkymo į atliekyną koncepcijai 2023 m. pradžioje buvo gautas Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos pritarimas, o 2024 m. užbaigtas poveikio aplinkai vertinimas, 2025 m. birželio 30 d. VATESI išdavė leidimą pradėti pramoninę saugyklos eksploataciją. Šios saugyklos pertvarkymas į atliekyną leis sutaupyti daug lėšų, kurių būtų reikėję naujo atliekyno statybai ir bitumuotų atliekų sutvarkymui. Taip pat parengtos reaktoriaus atliekų laikinosios saugyklos techninės specifikacijos ir pradėtos rinkos konsultacijos.

Įgyvendinant elektros energijos tiekimo optimizavimo projektą, 110/6 kV transformatorinėje stotyje sumontuoti transformatoriai ir atlikti visi pagrindiniai statybos ir montavimo darbai projekto vietoje, 2025 metais visi darbai baigti.

2025 m. parengta Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo poveikio aplinkai vertinimo ataskaita, kurioje įvertintas jėgainės eksploatavimo nutraukimo proceso poveikis aplinkai ir gyventojams. Ataskaita apima visą eksploatacijos nutraukimo laikotarpį – nuo pirmųjų eksploatavimo nutraukimo darbų, pradėtų dar 2010 metais, iki planuojamos galutinės jų pabaigos 2049-aisiais. Vertinimo metu nustatyta, kad reikšmingo neigiamo jėgainės eksploatavimo nutraukimo poveikio aplinkai ar gyventojų sveikatai nėra ir nebus.

Dalis radioaktyviųjų atliekų negali būti saugoma antžeminiuose atliekynuose dėl didelio radionuklidų aktyvumo ir ilgo pusėjimo periodo. Tokios atliekos turi būti galutinai

sutvarkomos jas izoliuojant giluminėse geologinėse struktūrose. Lietuvoje šiam tikslui plėtojamas giluminio atliekyno (GA) projektas, skirtas panaudotam branduoliniam kurui ir ilgaamžėms radioaktyviosioms atliekoms saugoti. Už projekto įgyvendinimą atsakinga valstybės įmonė Ignalinos atominė elektrinė („Altra“). Šiuo metu projektas yra pradinėje vietos nustatymo ir parinkimo stadijoje, kuri, planuojama, truks iki 2035 metų. Šiame etape vykdomi teritorijų planavimo darbai, atliekami geologiniai tyrimai, rengiamos koncepcijos bei poveikio aplinkai vertinimai. Lietuvoje buvo identifikuotos trys potencialiai tinkamos geologinės formacijos: kambro molio formacija, kristalinis pamatas, triaso molio formacija.

Potencialių geologinių formacijų tyrimus planuojama atlikti etapais, pradedant nuo mažiausiai ištirtos formacijos – apatinio kambro molio formacijos, esančios Ignalinos rajone netoli Ignalinos atominės elektrinės. 2025 m. Ignalinos rajone valstybinių miškų urėdija suderino tyrimo vietas valstybinių miškų plotuose. 2025 m. gruodžio mėn. viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje buvo paskelbta rinkos konsultacija dėl kambro molio formacijos gręžinių tyrimų Ignalinos rajone. Svarbu pažymėti, kad gręžinių vietų parinkimas nėra susijęs su galutine giluminio atliekyno vieta, o skirtas tik bendram geologinių sąlygų ir formacijų (uolienu) savybių tyrimui. 2025 metais įvykdytos veiklos, susijusios su projekto vystymu ir pasirengimu tolesniems etapams:

- Atliktas giluminio atliekyno poveikio aplinkai rizikų ir reikšmingumo vertinimas. Galutinė vertinimo ataskaita buvo patvirtinta 2025 m. gruodžio 1 d.
- Parengta bendroji GA įrengimo kristaliniame pamate koncepcija. 2025-12-01 patvirtinta panaudoto branduolinio kuro ir ilgaamžių radioaktyviųjų atliekų galutinio sutvarkymo, dedant juos į giluminį atliekyną, įrengtą kristalinio pamato uolienose, bendrosios koncepcijos galutinė ataskaita. Panaši radiokatyviųjų atliekų dėjimo į atliekyną molyje koncepcija buvo parengta 2024 m.;
- Atnaujintas bendradarbiavimas su Lietuvos geologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos. 2025 m. gruodžio 18 d. pasirašytas papildomas susitarimas bendradarbiavimo sutarties, reglamentuojančios GA projekto įgyvendinimą.

Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimas vykdomas pagal Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2020 m. rugpjūčio 11 d. įsakymu Nr. 1-248 patvirtintą Galutinį Ignalinos AE eksploatavimo nutraukimo planą. Plane aprašyta IAE nutraukimo strategija, darbai, įvertintos eksploatavimo nutraukimo išlaidos, eksploatavimo nutraukimo metodai ir technologijos, atliekų, susidarysiančių eksploatavimo nutraukimo metu, kiekiai, saugos ir poveikio aplinkai vertinimas, nurodyti neapibrėžtumai, galintys paveikti Ignalinos AE eksploatavimo nutraukimo datą ir kainą. Šį planą numatoma peržiūrėti kas 10 metų.

Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2018 m. spalio 5 d. įsakymu Nr. 1-272 patvirtintas Galutinis Maišiagalos radioaktyviųjų atliekų saugyklos eksploatavimo nutraukimo planas. 2025 m. iš saugyklos rūsio pašalintos visos atliekos, išmontuotos užterštos konstrukcijos, o visos eksploatavimo nutraukimo metu susidariusios radioaktyviosios atliekos išvežtos į Ignalinos AE įrenginius Visagino savivaldybėje tolesniam saugojimui ir tvarkymui. Pagal radioaktyviųjų atliekų priėmimo-perdavimo aktus, radiokatyviųjų atliekų pakuočių pasus ir atliekų transportavimo kontenerių pasus iš Maišiagalos saugyklos į Ignalinos AE teritoriją buvo atvežta iš viso 1576,9 kub. m radioaktyviųjų atliekų. Planuojama, kad 2026 metų pradžioje bus panaikinti Maišiagalos radioaktyviųjų atliekų saugyklos eksploatavimo nutraukimo veiklos licencija.

Pagrindinės įmonės veiklos – Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimas, reaktorių išmontavimas, panaudoto branduolinio kuro ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymas, jų saugojimo infrastruktūros kūrimas bei aplinkos ir radiacinės saugos užtikrinimas – yra finansuojamos Europos Sąjungos lėšomis per Ignalinos programą. Europos Komisija,

vykdydama savo įsipareigojimus, iki 2020 metų pabaigos Ignalinos programai skyrė 1817,8 mln. eurų. 2021–2027 metų daugiamečių finansinės programos laikotarpiu Ignalinos atominės elektrinės uždarymo procesui skirta 552 mln. eurų. 2025 m. Lietuva parengė ir Europos Komisijai pateikė 2028-2034 finansavimo poreikio planą, kuris tapo pagrindu Europos Komisijos parengtam Ignalinos programos reglamento naujos daugiamečių finansinės programos laikotarpiu projektui, pagal kurį siūloma skirti 678 mln. Eur paramą, bet galutinis sprendimas bus priimtas pasibaigus deryboms dėl būsimos daugiamečių finansinės programos. Šiuo metu dvimečiais sprendimais Europos Komisija patvirtina skiriamų lėšų sumą ir atitinkamų metų Ignalinos programos darbo programas. Dalį iš ES biudžeto Ignalinos AE eksploataavimo nutraukimui skiriamų lėšų administruoja VŠĮ Centrinė projektų valdymo agentūra, kita dalis Ignalinos AE eksploataavimo nutraukimo projektų finansuojama per Tarptautinį Ignalinos eksploataavimo nutraukimo rėmimo fondą, kurį pagal šio fondo taisykles ir savo pirkimo procedūras administruoja Europos rekonstrukcijos ir plėtros bankas.

Valstybės biudžeto lėšos naudojamos VĮ Ignalinos AE darbuotojų darbo užmokesčio daliai finansuoti, mokesčiams padengti bei tam tikroms su Ignalinos atominės elektrinės eksploataavimo nutraukimu susijusioms išlaidoms, kurios negali būti finansuojamos ES lėšomis. Valstybės skiriamos lėšos sudaro ne mažiau kaip 14 proc. Ignalinos AE eksploataavimo nutraukimui skiriamų lėšų.

Efektyvus Ignalinos AE eksploataavimo nutraukimo projekto įgyvendinimas taip pat yra susijęs su nuolatiniu rizikų vertinimu ir jų valdymu. Gerinant rizikų valdymą, 2024 m. VĮ Ignalinos AE buvo diegiama korporatyvinė įmonės rizikų valdymo sistema ERM (*angl. Enterprise Risk Management*), 2025 m. atnaujintas strateginių rizikų registras, vykdoma nauja rizikų vertės ir rizikų apetito korekcija Atsižvelgdama į tai, kad VĮ Ignalinos AE, kaip ir daugelis darbdavių, susiduria su kvalifikuotos darbo jėgos trūkumu ir pensinio amžiaus sulaukusių darbuotojų skaičiaus didėjimu ir siekdama užtikrinti ne tik įmonės veiklos strategijos įgyvendinimą, bet ir būti vienu patraukliausių darbdavių Lietuvoje, įmonė didelį dėmesį skiria šioms sritims:

- sąžiningam darbo užmokesčiui užtikrinimui – pakeičiamumo užtikrinimui – esamų darbuotojų išsaugojimui ir naujų darbuotojų pritraukimui – lyderystės stiprinimui – žmogiškųjų išteklių valdymo procesų tobulinimui, siekiant gerųjų praktikų įvedimo – darbuotojų ugdymui ir kompetencijų auginimui;

- darbuotojų ambasadorystės ir įsitraukimo didinimui.

2025 m glaudžiai bendradarbiaujant su Visagino technologijos ir verslo profesinio mokymo centru, pradėtas inovatyvus pameistrystės projektas, kuriuo siekiama pritraukti jaunus talentus ir rengti aukštos kvalifikacijos specialistus. Būti mentoriais apmokyti ir sertifikuoti 4 IAE darbuotojai.

Išmontavimo darbai vyksta pagal grafiką, kasmet didėja sutvarkomų istorinių radioaktyviųjų atliekų kiekis, statinių griovimas vyksta greičiau nei suplanuota 2025 m. išmontuota 4803 t įrangos, o iš viso nuo darbų pradžios išmontuota 81 670 t, t. y. 45,3% viso išmontuotino kiekio. Iš viso nugriauta 80 statinių.

2023 m. II ketv. Įsigaliojo sutartys su rangovais (konsorciumas, kuriam vadovauja Prancūzijos kompanija EDF, ir konsorciumas, kuriam vadovauja Westinghouse), kurie parengs reaktorių aktyviosios zonos (R3) išmontavimo galimybių koncepcijas. Pirmosios ataskaitos VĮ Ignalinos AE pastaboms pateiktos ir patvirtintos 2024 m. liepos mėn. Kartu su EK buvo priimtas sprendimas, kad sekančiame projekto etape – koncepcinio dizaino rengime – ir toliau dalyvaus abu rangovai. Atitinkamos sutartys buvo pasirašytos 2024 m. rugsėjį, o koncepcinio dizaino ataskaitos buvo parengtos 2025 m. birželio mėn. Gruodžio mėnesį buvo pradėta rengti R3 paraiška dotacijai ir techninė specifikacija projekto antrojo etapo darbų pirkimui, kuris numatomas 2026 m.

Siekiant apsaugoti žmones ir aplinką nuo žalingo jonizuojančiosios spinduliuotės poveikio ir nepalikti nepelnytos naštos ateities kartoms, t. y. sutvarkyti visas Lietuvoje esančias ir susidarysiančias radioaktyvias atliekas ir panaudotą branduolinį kurą, iki 2028 metų numatoma:

- pašalinti atliekų, kurių radiologinių savybių vertės neviršys nebekontroliuojamųjų lygių (neradioaktyviųjų atliekų) – ne mažiau 79 proc. viso atliekų kiekio;
- sudėti į atliekyną labai mažo, mažo ir vidutinio aktyvumo trumpaamžių radioaktyviųjų atliekų – ne mažiau 19 proc. viso atliekų kiekio;
- sudėti į saugyklą visą panaudotą branduolinį kurą – 21 571 vnt. (100 proc. užbaigta sudėti 2022 m.) ir kitų ilgaamžių radioaktyviųjų atliekų – ne mažesniu tempu nei anksčiau.

ENERGETIKOS MINISTERIJOS VALDYMO PROGRAMA (03-003)

Energetikos ministerijos valdymo programą sudaro tęstinės veiklos uždaviniai, tęstinės veiklos priemonės, šių uždavinių ir priemonių rezultato ir (arba) veiklos efektyvumo rodikliai ir priemonėms įgyvendinti numatomos tęstinės veiklos lėšos.

Valdymo programoje suplanuota veiklai užtikrinti skirtos išlaidos (darbo užmokesčio ir socialinio draudimo, prekių ir paslaugų įsigijimo, darbdavių socialinių pašalpų, materialiojo ir nematerialiojo turto įsigijimo išlaidos).

03-003-11-02 (T) Uždavinys: Atstovauti Lietuvos energetikos politikos interesams ES institucijose ir tarptautinėse organizacijose formuojant ir įgyvendinant Lietuvos ir ES energetikos politiką

2022 m. Rusijos pradėtas karas prieš Ukrainą turėjo didelę neigiamą įtaką ES energetikos sektoriui. Rusija dėjo dideles pastangas siekiant destabilizuoti ES energijos tiekimo saugumą, manipuliavo energijos išteklių tiekimu, taip paveikdama energijos kainas ir tuo pačiu darydama neigiamą įtaką visai ES ekonomikai, tuo siekiant sukelti nepasitenkinimą ES vykdoma politika Ukrainos atžvilgiu tarp ES piliečių ir šantažuoti ES. Šie Rusijos veiksmai sulaukė koordinuoto ES atsako. Daugiausiai veiksmų ES lygmeniu buvo padaryta 2022 m., kurių teigiamos pasekmės buvo jaučiamos ir 2023–2025 m.

ES energijos kainų padėtis 2023-2025 m. gerokai pagerėjo, palyginti su 2022 m., tačiau kainos išliko aukštesnės už prieš krizinį lygį. ES toliau buvo įgyvendinami gamtinių dujų diversifikavimo projektai, didintas gamtinių dujų išgavimas viduje, gamtinės dujos keistos biodujomis. Per pastaruosius kelerius metus EU visiškai pasikeitė dujų tiekimo architektūra ir didžiausią vaidmenį atlieka LNG tiekimas. 2025 m. toliau vyko intensyvi atsinaujinančių energetikos šaltinių plėtra.

2024-2025 m. įvyko keletas incidentų Baltijos jūroje, kurių metu buvo nutrauktos povandeninės energetikos ir telekomunikacijų jungtys. Pažymėtina, kad palyginus su 2021-2023 m. laikotarpiu, kai buvo priimtas *Fitfor55* paketas, 2025 m. ES teisėkūros prasme buvo daug ramesni.

2025 m. įvyko 4 eilinės ir 2 neformalios ES Energetikos tarybos (TTE), nevyko neeilinių Energetikos tarybų.

2025 m. gruodžio 2 d. tarp Europos Parlamento ir Tarybos buvo pasiektas istorinis politinis susitarimas dėl laipsniško rusiškų dujų importo nutraukimo ir pasirengimo

laipsniškam rusiškos naftos atsisakymui. Kaip nurodyta REPowerEU veiksmų plane, tai panaikins ES priklausomybę nuo rusiškos energijos ir pagerins ES energetinį saugumą. Patvirtintas REPowerEU reglamentas – laipsniškas, bet nuolatinis rusiškų gamtinių dujų importo draudimas, kuriuo siekiama sustiprinti Europos energetinį saugumą ir nepriklausomybę. Todėl ne vėliau kaip iki 2027 m. lapkričio mėn. ES bus kartą ir visiems laikams nutraukusi rusiškų dujų importą.

2025 m. gruodžio pabaigoje buvo pasiektas sutarimas dėl dalinių įgaliojimų dėl 2028–2034 m. Europos infrastruktūros tinklų priemonės (EITP). Reglamentas yra įtrauktas į platesnes derybas dėl daugiamečių finansinės programos (DFP) po 2027 m. ir pagal ją bus teikiamos investicijos į transeuropinius transporto ir energetikos infrastruktūros tinklus, įskaitant karinio mobilumo ir tarpvalstybinius atsinaujinančiųjų išteklių energijos projektus. Lietuvos iki kitų bendraminčių valstybių narių pastangomis buvo įtrauktos nuostatos dėl kritinės energetikos infrastruktūros apsaugos, paminėtas kibernetinio saugumo elementas. Pažymėtina, kad Europos Komisija iš EITP (2021-2027 m.) pirmą kartą Baltijos šalims ir Lenkijai skyrė 113 mln. eurų kritinės energetikos infrastruktūros apsaugai finansuoti, iš kurių Lietuvai teko 22 mln. eurų.

Taip pat vyko politiniai debatai dėl gruodžio 10 d. EK pateikto Europos elektros tinklų dokumentų rinkinio. Pagrindinis šios iniciatyvos tikslas bus prisidėti prie Europos elektros tinklų modernizavimo ir plėtojimo, kad būtų remiamas greitas elektrifikavimas, o asmenims ir įmonėms padedama gauti įperkamos, saugios ir švarios energijos.

Lietuva aktyviai dalyvavo ir dalyvauja derybose dėl praėjusiais metais paskelbto Europos tinklų paketo. Pagrindinis Lietuvos tikslas sukurti palankų teisinį reguliavimą kritinės energetikos infrastruktūros finansavimui, įtraukti atskirą kategoriją, skirtą kritinės energetikos infrastruktūros apsaugai ir atsparumui, išplėsti finansuojamų priemonių apimtį, įtraukiant ir dujų infrastruktūrą, bei numatyti galimybę finansuoti skubaus remonto ir avarinių rezervų priemones, ypač tarpvalstybinei ir povandeninei infrastruktūrai.

ES formatuose ir darbo grupėse Lietuva akcentavo atsinaujinančių energijos išteklių plėtros svarbą, būtinybę plėsti ir modernizuoti nacionalines ir tarpvalstybines jungtis, didinti kaupimo ir balansavimo pajėgumus. Lietuvos interesas yra, kad būtų išlaikoma ir aktyviai vykdoma ši ES politikos kryptis, kad būtų toliau spartinama elektrifikacija ES, vykdoma aktyvi atsinaujinančių energijos išteklių plėtra. Tai tiesiogiai mažina ES energijos importą iš trečiųjų šalių, didina ES energetinę nepriklausomybę, energetinį saugumą ir mažina energijos kainas. 2025 m. birželio 16 d. pirmininkaujančioji šalis Lenkija, kuriai pritarė 25 valstybės narės, įskaitant Lietuvą, priėmė pirmininkaujančios valstybės narės išvadas dėl Energetikos sąjungos stiprinimo didinant energetinį saugumą. Pirmininkaujančios valstybės narės išvadose pabrėžiama, kad ES daro pažangą visapusiškai transformuodama energetikos sistemas, kad būtų užtikrintas konkurencingumas, įperkamumas, tvarumas ir saugumas. Šių pastangų esmė – visiškas Energetikos sąjungos įgyvendinimas, įskaitant ES strateginės priklausomybės jautriuose sektoriuose sumažinimą, investavimą į infrastruktūrą ir reglamentavimo supaprastinimą. Šiais veiksmais siekiama sukurti atsparią, švarią ir tarpusavyje sujungtą energijos rinką, kuri saugotų vartotojus ir stiprintų Europos strateginį savarankiškumą.

Taip pat birželio 16 d. vykusios TTE tarybos metu Lietuva kartu su Estijos ir Latvijos delegacijomis iškėlė AOB klausimą, kuriuo raginama ypatingos svarbos energetikos infrastruktūros apsaugą ir atsparumą įtraukti tarp svarbiausių kitos daugiamečių finansinės programos prioritetų.

Valstybės pagalbos energetikos srities darbai – 2025 m. sausį gautas COM sprendimas dėl schemos suderinimo dėl LT baterijų sistemos (200 MW) valstybės pagalbos perdarinimo.

Taip pat 2025 m. vyko konsultacijos su COM dėl poreikio keisti valstybės pagalbos schemą 2-ajam jūriniam vėjo parkui.

Lietuvos vienu iš prioritetų TATENA 2025 m. toliau išliko branduolinės saugos, saugumo ir garantijų padėtis Ukrainoje, besitęsiant Rusijos karinei agresijai. 2025 m. suintensyvėjusios Rusijos atakos prieš visą Ukrainos energetinę infrastruktūrą bei Ukrainoje veikiančių branduolinių elektrinių branduolinei saugai kritiškai svarbių elektros pastočių tikslinis apšaudymas klausimą dar labiau suaktualizavo. Visuose posėdžiuose Lietuvos atstovai rengė ir skaitė nacionalinius pareiškimus, smerkiančius Rusijos agresiją ir Rusijos keliamą grėsmę branduolinei saugai ir saugumui Ukrainos branduolinės energetikos objektuose, ypač užgrobtai Zaporožės atominei elektrinei. Taip pat buvo siekiama toliau išlaikyti nesaugios Baltarusijos AE klausimą TATENA darbotvarkėje, siekiant įpareigoti Baltarusiją užtikrinti aukščiausius branduolinės saugos ir aplinkosaugos standartus, kurie iki šiol ir toliau lieka neįgyvendinti. Minėti klausimai buvo keliami per TATENA Valdytojų tarybas, akcentuojami Lietuvos nacionaliniame pareiškime per 69-ąją TATENA Generalinę konferenciją bei per 2025 m. kovo 17-28 d. vykusią Jungtinės panaudoto branduolinio kuro ir radioaktyviųjų atliekų konvencijos šalių aštuntąją peržiūros konferenciją. 2025 m. rugsėjo mėnesi vykusioje TATENA Generalinės konferencijos 69-ojoje sesijoje Lietuva buvo išrinkta TATENA valdytojų tarybos nare 2025 - 2027 m. periodui. Šios Konferencijos paraštėse Lietuva pristatė savo mokslinius pasiekimus vertinant branduolinės saugos standartus naujų branduolinių technologijų kontekste.

TTE taryboje, kituose ES darbo grupių formatuose Lietuva aktyviai rėmė Ukrainos ir Moldovos integraciją į ES energetikos rinką, pasisakė už kuo didesnę paramą Ukrainai, kad būtų užtikrinta Ukrainos kritinės energetikos infrastruktūros apsauga, atkurtas energijos tiekimas ir skatinama energijos gamybos decentralizacija. Taip pat pabrėžta būtinybė perimti gerąją praktiką iš Ukrainos didinant energetinį saugumą Europoje

Organizuotas ir koordinuotas Lietuvos paramos įrangos demontavimas, supakavimas, pakrovimas ir (ar) transportavimas į Ukrainą. 2022-2025 m. laikotarpiu humanitarinės pagalbos suteikta už daugiau kaip 100 mln. eurų, o vien per 2025 m. perduota įvairios įrangos už 8,7 mln. eurų ir 1,67 mln. eurų finansinių lėšų (2024 m.).

Organizuoti Lietuvos ir Ukrainos energetikos atstovų susitikimai, dalyvauta įvairaus formato darbo grupėse, konferencijose, skirtose teikti humanitarinę pagalbą energetikos sektoriui, Ukrainos atstatymui, šalies energetikos strategijos įgyvendinimo planui rengti ir kt. klausimams. Tarptautiniuose ir ES susitikimuose bei konferencijoje dalintasi gerąja Lietuvos patirtimi įgyvendinant VŠĮ Centrinės projektų valdymo agentūros programą „Parama Ukrainos energetikos sektoriui įrengiant saulės elektrines“, pagal kurią Ukrainos mokymo ir gydymo įstaigose diegiamos saulės elektrinių ir energijos kaupiklių sistemos. Atsižvelgiant į labai pozityvius Ukrainos vertinimus ir esminį programos indėlį į decentralizuotą energijos generavimą, kuris yra Ukrainos Vyriausybės prioritetas, ir bendradarbiaujant su Užsienio reikalų ministerija, kaip Lietuvos paramą Ukrainai koordinuojančia institucija, bei Finansų ministerija, siekiama šią programą tęsti ir 2026 metais, gavus papildomą finansavimą.

III SKYRIUS

VALSTYBĖS VALDOMŲ ĮMONIŲ IR VALSTYBĖS KONTROLIUOJAMŲ VIEŠŲJŲ ĮSTAIGŲ VEIKLOS REZULTATAI

4 lentelė. Valstybės valdomų įmonių pasiektos ir planuojamos pasiekti pagrindinių veiklos rodiklių reikšmės

Eil. Nr.	Valstybės valdomos įmonės pavadinimas	Rodiklio pavadinimas (matavimo vienetai)	Faktinės rodiklio reikšmės			Planuojamos rodiklių reikšmės		
			2023 metai	2024 metai	2025 metai	2025 metai	2026 metai	2027 metai
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	AB „KN Energies“ (1B)	Tęstinės veiklos rodikliai						
		Pelningumas, vidutinė metinė koreguota EBITDA	35,6	49,3	53,5	2025–2027 m. $\geq 46,0$ mln. Eur		
		Optimali kapitalo struktūra, metinis finansinių skolų santykis su EBITDA	2,5	2,2	7,1	2025–2027 m. $\leq 7,2$ karto		
2.	UAB „EPSO-G“ (1B)	Tęstinės veiklos rodikliai						
		Metinė koreguota nuosavo kapitalo grąža (ROE)*	10	9,4	8,0	2025–2027 m. $\geq 6,5$ proc.		
		Metinis grynosios skolos santykis su koreguotu EBITDA	1,4	-**	1,2	2025–2027 m. $\leq 4,0$ karto		
		Paskirti dividendai už kalendorinius metus	196	392	523	2025–2027 m. – 0,5 proc. nuo paskirstytinojo pelno		
3.	VĮ Ignalinos atominė elektrinė (2)	Įgyvendinamų pažangos projektų rodikliai						
		Radioaktyviųjų atliekų patalpintų į atliekynus, kiekis, kub. metrais	3 590	3 785	-***	3 500	-	3 500
		Bendras išmontuotos įrangos kiekis, tonomis	4 644	5 462	4 803	~4700	~4600	~5100

*Koreguotos nuosavo kapitalo rodiklis yra 2024 m. ir 2025 m. pateikiamas be Investicijų dedamosios, t. y. taip, kaip yra apibrėžtos planuojamos rodiklio reikšmės 2025-2027 m.

**Pinigų buvo daugiau nei įsipareigojimų, todėl grynosios skolos rodiklis buvo neigiamas.

***2025 m. kampanija nebuvo vykdoma, ją planuojama vykdyti kas du metus.

5 lentelė. Valstybės kontroliuojamų viešųjų įstaigų pasiektos ir planuojamos pasiekti pagrindinių veiklos rodiklių reikšmės

Eil. Nr.	Valstybės kontroliuojamos viešosios įstaigos pavadinimas	Veiklos tikslas arba programos uždavinys	Rodiklio pavadinimas (matavimo vienetai)	Faktinės poveikio rodiklio reikšmės			Planuojamos rodiklių reikšmės		
				2023 metai	2024 metai	2025 metai	2025 metai	2026 metai	2027 metai
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

1.	VšĮ Lietuvos energetikos agentūra	Tęstinės veiklos rodikliai							
		Didinti energijos gamybos, energijos išteklių ir energijos vartojimo efektyvumą bei atsinaujanančių energijos išteklių naudojimą	Veiklos plano priemonių įgyvendinimas, proc.	100	100	100	100	100	100
			Įgyvendinamų tarptautinių projektų skaičius, vnt.	7	9	6	4	3	3
			Energijos vartojimo auditų patikra, vnt.	98	50	50	50	50	50
			Energijos sutaupymo susitarimų patikra proc.	33	31	35,2	>25	>25	>25
			Galutinės energijos vartotojų švietimo ir konsultavimo priemonių patikra proc.	30,2	37,7	39	>25	>25	>25

Energetikos ministras

Žygimantas Vaičiūnas

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Lietuvos Respublikos energetikos ministerija 302308327, Gedimino pr. 38, LT-01104 Vilnius
Dokumento pavadinimas (antraštė)	2025 METŲ VEIKLOS ATASKAITA
Dokumento registracijos data ir numeris	2026-05-21 Nr. 55-161
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	–
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Suderinimas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Živilė Poželienė, Kancleris
Sertifikatas išduotas	ŽIVILĖ POŽELIENĖ LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2026-05-14 08:16:15 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-EPES
Laiko žymoje nurodytas laikas	–
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	EID-SK 2016, AS Sertifitseerimiskeskus EE
Sertifikato galiojimo laikas	2023-03-14 10:15:54 – 2028-03-12 23:59:59
Parašo paskirtis	Suderinimas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Gabriel Gorbačevski, Energetikos viceministras
Sertifikatas išduotas	GABRIEL GORBAČEVSKI LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2026-05-17 22:06:22 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-EPES
Laiko žymoje nurodytas laikas	–
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	EID-SK 2016, AS Sertifitseerimiskeskus EE
Sertifikato galiojimo laikas	2023-04-07 18:43:24 – 2028-04-05 23:59:59
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Žygimantas Vaičiūnas, Energetikos ministras
Sertifikatas išduotas	ŽYGMANTAS VAIČIŪNAS, Lietuvos Respublikos energetikos ministerija LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2026-05-21 15:39:11 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2026-05-21 15:39:16 (GMT+03:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	ADIC CA ECC, Asmens dokumentu israsymo centras prie LR VRM LT
Sertifikato galiojimo laikas	2024-12-12 08:32:44 – 2028-12-11 08:32:44
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA-2, VI Registru Centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "DBSIS, Informatikos ir ryšių departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, į.k.188774822 LT", sertifikatas galioja nuo 2025-05-16 11:31:08 iki 2028-05-15 11:31:08
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	–
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	–
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	–
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	–
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	–
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	DBSIS, versija 3.5.90.4
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2026-05-21 16:28:38)
Paieškos nuoroda	–
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2026-05-21 16:28:38 DBSIS